

АБЫН ПИНА

Н О В А

Х А Т А

1931

М. БУТ.
30

Від Адміністрації

Препумерата є платна з гори; щоби оминути перерви в посилці журналу, просимо о правильне вилачування належності.

До всякої кореспонденції з Редакцією і Адміністрацією просимо долучувати на відповідь 0-30 вл. поштовими значками.

В разі зміни місця побуту просимо завчасу нас про це поповідити, а на кошти зміни адреси прислати 0-50 вл. поштовими значками.

ОРИГІНАЛЬНІ

КИЛИМИ Й МАКАТИ

проект
і праці

О. О. КУЛЬЧИЦЬКИХ

можна набути

в „НОВІЙ ХАТІ“.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР!

Макати від 25 зол. — в гору. Килими від 50 зол.

Секундар Загального шпиталю у Львові

Др. Софія Парфанович

спец. жіночкх хоріб і акушері. ординук від 3 — 5 полов.
у Львові, вул. Домагалічів 2/II. (бічна Охронка).

Жінки, купуйте лише в своїй крамниці!

У крамниці кооп.

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

при вул. Косцюшка ч. 1

можна дістати:

Машинний шовк до шиття, марки „Progress“
у всіх красках по 15 сот.

Бавовна до цитрування й латання канчіх у всіх
красках по 20 сот.

Голки різної величини до шиття й вишивання.

Відновляйте передплату! Дайте прочитати знакомим!

Найдешевша передплата добрих книжок!

За 3-50 зол. 12 книжочок „Самоосвіти“

Лише до 31-го січня 1931!
Пізніше буде дорожче!
Кожда книжка окремо
також дорожче!

ВИДАВНИЦТВО „САМООСВІТА“ дає всім самоосвітникам добрі, але невеликі обсягом підручники з усіх ділянок знань, які необхідні для пересічної освіченої людини. Підручники писані науково, але при тім легко зрозуміло.

Приступаєте до передплати на 1931 рік!

Цілірочна передплата на 1931-ий рік за 12 книжочок коштує немого 3-50 зол. вже разом з поштовою пересилкою, якщо пришлеться передплату найдальше до кінця січня 1931. — II. Хто приїде цілірочну передплату на 1931-ий рік аж в лютому або березні 1931 р., той мусить зложити 4 зол. — III. Піврічна передплата, зложена з гори на піврік виносить 2-25 зол.

Гроші слати тільки на адресу: „Центробанк“, Львів, Ринок 10, з приліпкою на переказі, або на чеку: „Для Самоосвіти“.

Хто купує комплект 12 книжок, що вийшли протягом 1930-го року, за готівку, платять замість 6-40 зол. разом з пересилкою, тільки 5 — зол. разом з пересилкою.

Досі появилася такі книжки:

1. К. Коберський: Що таке освіта і як до неї братися?	0-35
2. В. Созанський: Чого земля потребує?	0-35
3. М. Шаповал і О. Слободня: Великий Зрив. Історія укр. революції ч. I.	0-50
4. І. Блажевич: Культура людини.	0-50
5. І. Лучишин: Наш світ.	0-45
6. О. Слободня: Боротьба світів на Україні. Історія укр. революції ч. II.	0-50
7-8. В. Созанський: Тайни природи.	0-80
9. О. Слободня: Історія Галичини в рр. 1918-1919. Історія укр. революції ч. III.	0-60
10. О. Т. Куштовий: Слово до молодих людей.	0-35
11. Др. С. Парфанович: Чоловік та жінка.	0-60
12. Розвиток життя на землі.	0-40

Книжки й журнали надіслані до редакції:

(Просимо авторів і видавців надіслати нам свої видання для обміну й поміщення з одні рубрики).

„Жіноча Доля“, — двотижневик, для українського жіноцтва, Коломия, ч. 1-7.

„Žensky Svet“, — місячник, Любляна (Югославія), ч. 2.

„Літературно Науковий Вістник“, місячник, Львів 1930, ч. 2.

„Нові Шляхи“, — літературно-науковий, мистецький і громадський журнал, Львів 1930, ч. 2.

„Життя і знання“, ілюстрований місячник, Львів 1930, ч. 6.

„Учительське Слово“, орган Взаємної помочі Українського Учительства, Львів, ч. 3-4.

„Літопис Червоної Калини“, ілюстрований журнал історії та побуту. 1930 р., ч. 2.

„Неделя“, Ілюстровани Лист, Београд. Тиждень, „Вісти з Лугу“, письмо присвячене луговим і сітовим справам, просвіті і науці, ч. 2.

„Шлях виховання й навчання“, педагогічно-методичний місячник, ч. 2.

„Eva“, časopis moderní ženy, Praha, ч. 2-4.

„Пчблня“, Видає Т-во „Просвіта“ в Ужгороді, ч. 7.

До цього числа долучуємо таблицю кольорових узорів.

Почтову оплату заплачено гуртом.

Należytość pocztową płacono gusem.

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ
ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ

РІК VII.

ЛЬВІВ, КВІТЕНЬ 1931.

Ч. 4.

ЗМІСТ: *Мелан Брааченно:* "2"; *О. Фед:* Воскресіння; *Дачка М. Горнякiewicz:* Роль жінки в повстанні українського народного мистецтва; *Софія Русова:* П. І. Холодний; *Софія Яблонська:* Обід у хоробах гарему; *М. П.* Найбілша поетка Франції; *М. М.* Сучасне устаткування; Нова виставка жонг. "У. Н. М."; *Михайло Бардега:* Про квіти; *Др. Ежен Дурдзак:* Про плекання вігтів; Ріжні вісти; Косметичний порадиш; Модернізування; Хто порадиш? З нашого досвіду; Приписи; *Інструції:* Великдень у Космачі; Космачські писанки; П. І. Холодний; Катерина; Жіночий портрет; Арабська кімната; Анна де Нора; Франческа Ідальга; П. І. Холодний; Днішорки.

ВЕЛИКДЕНЬ У КОСМАЧІ

Софія М. Гурницька

КОРОНКИ ДО БІЛЛЯ ТА ЦЕРКОВНИХ ОБРУСІВ

НАЙДЕШЕВШЕ ПРОДАЄ

== „ВЕНЕЦІЯ“, ЛЬВІВ, БОЇМІВ 19. Тел. 79-29. ==

УЛЯНА КРАВЧЕНКО

* * *

У довіта на веселі ніль
заграє блиск паде...
Лунне Давін, великий Давін
і вість у світ несе:
— Минуси скрут!
Розірвані закови,
радіймо всі —
Весна! Весна!

Пинається радіє кини
дрібнох комах юрба шумлива
танок почала в сльозі лун...
Метелики звергли коconi
спивають мід по довігні сні...

Цвітуть в осонню апелони,
цвітуть і проліски дрібні...
Жити підносять свій прапор,
в природі радісний лунає хор:
Весна! Весна!

Весь світ встає зі сну мертваго:
Відявляся птах у новий прх,
Знімається, зірпається, дух
на лет — на труд — на змагання тлах!
Ідемо до мети!
А Давін лунає, Давін гуде,
вінцє свито перемога,
вінцє Воскрєсєння!

O. VER

ВОСКРЕСЕННЯ

„Христос Воскрєс!“
„Воістину!“

Радіють люди Воскрєсєн-
ням, витають його спокійними,
ясними, щасливими серцями.

Витає Воскрєсєння цер-
ков дзвонами й піснями, ви-
тає його природа сонцем, зе-
ленню, квітками...

І я витаю Воскрєсєння. Ви-
таю по своєму. Витаю в цьо-
му символ Побіди: (а перед
нею боротьба, шукання...) Хтось
побитий, пригноблений,
хтось на краю зневіри віднай-
шов свій шлях!

Радійте дзвони! Розвивай-
теся ліси! Пинайтеся квіти!
Хтось віднайшов свій шлях.

Я бачила, як чорні спра-
цьовані руки впали безсильно
долі. Як поорані працею чола
щораз нижче хилилися. Як по-
шарпані крила в леті кровю
скипали й спускалися, заліта-
ли... Була темрява. Був хаос.
Був крик і жертви й боротьба. І пільма. І згубився шлях.

У боротьбі з життям губилася так людина, згу-
били напрямну провідники, губилися зневірені народи.

Звесилена, бліда, змним потом облата людина. Це
був мєні найбільший жах. Падали.

Я бачила, як падали.
І неоден не встав уже ні-
коли.

Та не всі... Були такі, що
випували Воскрєсєння.

Хтось двигнувся. Почув
над собою великодні дзвони!
І встав. Розгалинувся:

Довкола нього радість.
Цвите весна квітками, пестить
землю сонце лучами...

Хтось устав. Побачив
шлях. Віднайшов красу. Побі-
див! Усміхом весняний легіт
спиває:

Воскрєсєння!

Витають дзвони Воскрє-
сєння, витають його люди,
квітки і пісні.

І я витаю!

Витаю тих, що встали, що
віднайшли себе, що бачуть
кєсно шлях...

Витаю Воскрєсєння як по-
бїду!

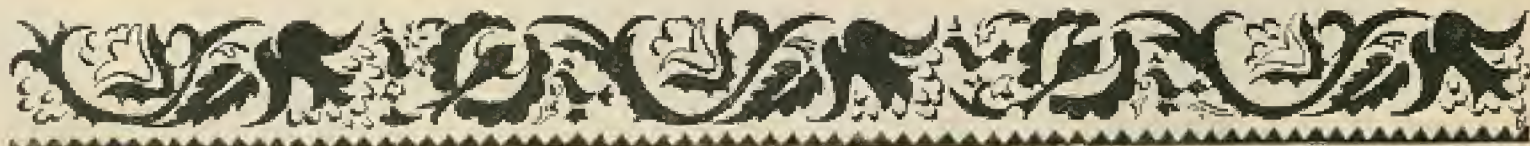
„Христос побідив смерть!“

Хай дзвонять великодні дзвони, хай несуть у світ ці
великі символічні слова. Хай зазвє дзвонами лунає:

„Вставайте ставити життю чоло!“

„Христос воскрес!“

„Воістину!“

ДАМ'ЯН М. ГОРНЯТКЕВИЧ

РОЛЯ ЖІНКИ У ПОВСТАВАННІ УКРАЇНСЬКОГО НАР. МИСТЕЦТВА

Поклик до збирання писанок надрукував проф. Сумцов у „Харківських Губ. Відомостях" і в других часописах. Але одночасно з візловом Сумцова появилася аналогічне оголошення двох поляків Вольського й Довгирда, спрямоване до польського громадянства в їхній пресі, яке дало багатий вислід. Поляки надіслали авторам згаданого заклику 2.800 писанок, здебільша з українських земель. Однак вони не мали права до цієї колекції, бо ні Вольський ні Довгирд не опублікували придбаного матеріалу, а й сама збірка втрачена для них, бо лишено її в Ковні на Литві. Зате всі зразки писанок, що їх зложено проф. Сумцову — хоча не в такому великому числі, дали основу нашому видатному вченому до дуже соціальної монографії про писанки. Він помістив її в 1891 р. в „Книжкці Старині", старуючись дати синтетичний огляд студій про значіння великодніх яєць та їхньої орнаменталії, але несеж таки українські писанки — з уваги на свою виїмкову красу, — були головним предметом його праці. Розвідка проф. Сумцова досягнула, завдяки своїй всесторонності, перевагу навіть над соціальною студією чеських дослідників д-ра Ванкеля й Странецької, виданої в Оль-

спідак Микола Біляшевський. Окремим альбомом у чотирьох мовах (англійській, французькій, чеській і російській) видано в Празі в 1936 р. більшу студію про народне мистецтво Підкарпатської України, з дуже гарними ілюстраціями, які стоять на висоті повітряної репродукційної техніки. Автор С. Маколевський не забув про місцеві писанки, хоча вибрані ним зразки не відзначаються ні красою, ні оригінальністю. Шкода тільки, що цю публікацію зайнялися закарпатські москвофіли, наслідком чого не надруковано зовсім видання в українській мові. Зате паскрізь симпатичною є розвідка українки Савани Сидорович п. з. „Pisanki ukraińskie", поміщена у варшавському часописі „Praca rękna w szkole" за 1927 р. Текст прикрашують добрі рисунки, на основі матеріалу з музею ім. Шевченка у Львові. Авторці зробила видиму прикрість регіонально настроєна редакція, уникаючи у французькому тексті слова український, обмежуючись до коротенької згадки, що п. Сидорович подала статтю про писанки „d' une des régions de la Pologne".

Крім публікації зачався систематичний рух у збиранні дослідного матеріалу по музеях. На Великій Укра-

Рис. 21, 22, 23. Писані українські писанки з пр. 1927—29.

мові в 1887 р. п. з. „Moravské ornamenti vzhledem k archeologii", яка має чистотолокальний характер. Рік 1899 приніс нам знову дві публікації про українські писанки, перш усього Кульжинського „Описание коллекции народных писанок Лубенского музея Е. П. Скавринской" і в цюж альбомі поміщено 2.200 малюнків, при чому більше півтора тисячі відбито у природній величині і красками. В тексті є пика наукової літератури про писанки, стаття про їх походження, технічний опис і поділ на основні типи. В тому самому році появилася рівнож праця проф. Мирона Кордуби про „Писанки на Галицькій Волині", видана в „Матеріалах до української етнології Наук. Т-ва ім. Шевченка" у Львові. Вона має тим більше значіння, що є своєрідним документом часу, обіймає старинну студію й 156 репродукцій зразків тодішніх писанок, які здобув автор, розписавши поклик до збірки й з експонатів музею „Просвіти" у Львові. Офіційно зачалася українська пропаганда творів нашого народного мистецтва ще й за кордоном, через поміщування розвідок у чужих журналах, або й у власних виданнях. Такий характер має в деякій мірі твір В. Шухевича „Виен-ське зображення", виданий рівночасно в польській і українській мові зі спеціальною статтею про писанки. До тих публікацій належить також окреме число англійського часопису „The Studio" з 1912 р., присвячене народному мистецтву в Росії („Peasant Art in Russia"), з звіт про українські здобутки з цієї ділянки написав відомий наш до-

іні засновано в сімдесятих роках минулого віку етнографічний музей при географічному товаристві в Києві, але його вскорі закрито „по незалежним" обставинам", а всі експонати дісталися до мешкання одного з членів, де підлягали знищенні. В дальших 25-ти роках припинялася там музейна праця і протягом того часу безліч вартісних річей пропало на все, за винятком тих нечисленних, які дісталися до російських або польських колекцій. Щойно після цієї довгої перерви заповнювано поволі музей Полтавського Земства, подільський церковно-археологічний і волинський барона Штайнтайля. В Харкові відкрито в 1909 р. етнографічний український музей, зложення здебільшого з експонатів вистави з 1902 р. Подібний музей повстав у 1905 р. в Катеринославі, в котрому відділ етнографії зайняв одно з найкращіших місць. Ще раніше, бо в 1902 р. приступаємо до заснування такогож відділу в київському музею. На Галицькій Україні придбано велику кількість писанок у львівських музеях „Просвіти", Наукового Товариства ім. Шевченка, Національному, а з польських, у музею Давидовицьких. Рівнож у Кракові знаходиться тепер чимала збірка українських писанок у промисловому й етнографічному музею. Але майже всі ті колекції мають одну хибу, а саме, багато зразків є або невідомого походження, або нема поданого року, коли крашено дану писанку. Таким чином при дослідях еволюції писанкового орнаменту — хочби за останні десятки років, — дослідник потра-

п'ять на показні труднощі у випускуванні й устійненні шляху розвитку писанки.

V

Коли розглянути нинішню писанкову орнаментіку, можна бодай приблизно уявити собі вигляд давніх кріпених яєць. Ми пізнали вже гарвані мотиви писанкових прикрас, а яких він духом глибокої старовини. Коли ще й сьогодні стрічаємо на писанках галицького Поділля архайтні спіралі з неолітичної кераміки, а з тим і примітивні символи сонця то-що, тоді всієї нечовності відносно давньої форми орнаментів меркнуть у світлі археологічних відкриттів. Сумнівним лишається тільки композиційний лад, яким звучали в нас колись поодинокі декоративні елементи зі собою. Але й при розв'язці того питання слід опертися на аналогіїх із розшир. ваз. де бачимо вироблену систему укладу: вибраний мотив повторюється там у ритмічному порядку кілька разів. Це зовсім природне явище, бо введення хоч би як невідбавної прикраси дає вже й можливість зв'язати її з визначеною цілістю, шляхом повторювання.

Попри те в процесі розвитку орнаменталії писанок треба взяти під розв'язку ще одну важку умовину, а саме нахил до консервативізму українського селянина. За княжих часів селянство відомого тішилося своєю свободою, згодом прийшло татарське лихоліття, відтак західні українські землі прилучено до Польщі, де тут його застало соціальне й економічне поневолення — панщина. Селянин — врядавий на краю — став наче на глаум, — робом, а свої душевні пориви мусів зводити до тісного крута — самооборони. Серед крайньої матеріальної нужди, серед сірої буденщини, шукав помічі в ритуальних здобутках і покладався на них. Тоді створювалася та своєрідна атмосфера найвищих уявлень і вірувань, а писанка — з її принесуваними традиційними прикрасами, — виринула на перше місце. Тажко повірити, щоб в таких відносинах могло щось основно змінитися, предки ж таки звичай були у світогляді селянина життєвою потребою, законом. І звичайки тим обставинам абстрактно перенісі побутові цінності у своїй незісхованій формі, а переліпани очима розкривається тепер немов у павці зачароване царство минулого, зачароване у глибокому сні.

Цей етап тривав на галицькій Україні до 1848 р., під російською заїманщиною до 1861 р., себ-то до звільнення кріпацтва. Але й безпосередньо пізніше селянство відчувало потреби підняти примітивних вірувань, жітійскі ревілі. Це могло статися швидко під впливом нових життєвих явищ — псевдокультури міст. У царі з тим і орнаментика довгий час не відлягала основним змінам; властивий їй розвиток чи заіпаад почався ледви біля 1860—1870 рр. Та від цієї пори пастиним свідом обставинам зачало розбулюватися жинне зацікавлення студією писанок і переліп за тим музейницька праця, а дослідники стали використовувати чимало вартісного матеріалу, знеуваженого на безпошадне знищення. Правда, на підставі зібраних зразків і записок не можна би вже нині подати загального огляду сучасній писанковому орнаменту, та всеж таки аналізуючи бодай те, що збережено досі, доходимо до висновку, що в етапах розвитку не відбувалися наші переміни. Побутова традиція виключає революційні рухи!

На добує тих слів наведу один цікавий факт. Перед п'ять роками писала до мене н. Катерина Лисенцева²⁴).

²⁴ Відомий інформатор автор „Гуцульщини“, Володимир Шухевич.

дружина пароха в Космачі на Гуцульщині, що за останніх сорок літ орнамент на тамонніх писанках ні трохи не змінився. Ця гістка є тим певніша, бо н. Лисенцева перебувала в Космачі вже кілька десятиліт і за весь той час дуже живо інтересується гуцульською етнографією і мистецтвом. І навіть сьогодні, коли космачські писанки піддаються модифікаціям до деякої міри, мимомого основні архайтні форми лишаються все одявові. Для приміру подав репродукції трьох місцевих писанок, із рисками відхилені від класичних форм. Перша (21 рис.) зображує трираменний хрест, що виокремлює ритмічно велику частку поверхні яйця на темному, бруднобурому фоні. Зайня доламати, відвілі писанчарка прийняла зразок такого хреста. Первісний його вид уступив місце типовий для нашого обряду трираменній формі. Але поруч цього поперечні поєски, що розділяють головний мотив, є накріті шором, звааним „ліпшиком“, котрий не наводить уже сумнівів відносно свого давнього походження. Друга писанка (22 рис.) викинула — здавалось би на перший погляд, — примітивізацію укладу. Тао яйця, яке буває звичайно підковито заложене прикрасами, тут покрито тільки широким, поперечною лентою, на взір „уєтавки“. Обидва кінці яйця остають білі, що тим живіше нагадує вишивку на тлі рукава. Сам взір є різновид старий своїм походженням, а зміна лежить тут в оригінальному підкресуванні декоративного ефекту. Слідуючий зразок (23 рис.) — цікавий виведенням вишивкового безконечника, хоча писанковий мовля ледве примінити, він тягнеться — як відомо, — на одній лінії. Однак у всіх тих зразках переважають первісні, традиційні елементи, а нові форми сходять на другий план.

Врешті не є виключено, що в різних часах примінявано різні технічні засоби при плаєтивому краєванні. Що й сьогодні існують два роди писанок, найчастіше бувають вони мальовані, а рідше шкребані. При мальованні (писанні) покривають воском ті місця, котрі має в заложенні красками від найясніших, до чимраз темніших відтінків. Окремі техніки мала безпосередній вплив на повстання батіку. Бате яйця, призначені до вишкребування вибору, покривають ширину одним темним коліром, а потім писанчарка відраєцує на них бажану прикрасу пошником або голком. Котрий спосіб краєвання писанок старинний, на те питання сьогодні нелегко відповісти.

І серед цілої маси наших невідомих писанчарок, які а таким запалом плаєють свою вікову традицію, виробляють інові одявилі з високими мистецтвими здібностями. Їм уже на тісно в обмеженому крузі примис і прийатих форм, вони стремлять до ярику, до виснаження своїх буйливих ідей у новому виді, бажують відкрити невідомі скарби жанкового таланту. Проф. Сумцов згадував призіром у своїй ступі „Писанки“, що навіть біля 1890 р. він бачив на українських писанках із Кубані, Київщини й Поділля по мазирьськи трактовані зображення Ісуса, Богоматери, ангелів, чашу або серце пробите стрілою, то-що. А яке важке значіння мають ті визначні новизни саме нині, в добі заіпадування писанкової традиції, про це мабуть і не треба згадувати!

Я сам пізнав у 1924 р. в Космачі (на Гуцульщині) писанчарку Параску Нахманюк, що дуже гарно малювала писанки, одночасно зацікавлялася до здібних вишивальниць, вишивала вишивку на дерев'яній посудній орнаменті й — добре грала на скрипці! Але й ті універсальні способності уступають перед великою постаттю справжньої артистки в цьому ділі — Грини Білинської.

(Продовження слідує).

СОФІЯ РУСОВА

П. І. ХОЛОДНИЙ

Є такі люди, з якими зустріч підносить віру в добро й зміцнює пошану до людства. І це прекрасні робити вони не своєю діяльністю ані своїми творами, лише самим внутрішнім змістом своєї істоти, — своєю душею, коли висловити старомодного виразу. Таким був Петро Іванович Холодний. Його згадують усі не лише як визначного майстра, професора хемії та видатного українського діяча, але як гуманного й глибоко культурного чоловіка, яким він був у громадському й приватному житті. Раз узавважив на себе якийсь обов'язок, він піс його до кінця, не схилиючись під його вагою, не змагаючись під лизив-небудь компромісом скинути його з себе. Петро Іванович не знав компромісів: усе життя своє він віддав мистецтву й Україні, віддав суцільно й чесно.

Я знала Холодного в різні часи його життя. Повернувшись з Петрограду до Києва в 1909 р., я вперше почула

От провісника в дечому учень, а виховник, не розумівши причини такого вчинку й відкидає його до „директора“. За деякий час обов'язки учень і директор пертають до класу, оба з веселими задоволеними обличчями. Никкої кари не треба, усе ясно і хлопець ніколи не повторить свого „злочину“. Бо він же дав Петрові Івановичові свою обіцянку.

Комерційна школа в ті часи, звісно, провадила навчання російською мовою та й учнями були не лише українці, а росіяни й жиди, але любов до всього українського, що жила в душі П. І., немаче освітлювала всю атмосферу школи та давала їй певний національний характер.

Школу цю провадив Петро Іванович аж до 1917 р., коли покликали його на становище заступника міністра при міністерстві Народної Освіти. Він віддавсь увесь новій широкій праці, зважаючи яка вона в той мент необхідна для нової Української Республіки. Він пра-

П. І. Холодний

Катерина, Київ, 1912

від В. Г. Тучацької про професора київського політехнікуму П. Холодного, який збирається влаштувати торговельну школу на нових педагогічних основах. В 1910 р. закликаю мене до цієї комерційної школи на вчительку французької мови. Довкруги цієї школи згуртувалися громада виховників та вчителів, захоплених своєю працею та бажанням як найкраще поставити школу. Торговельні школи під той час користувались симпатіями суспільства, вони бо не піддавали на Україні неважкому міністерству освіти, завдяки чому користувались деякою свободою в своїй організації та доборі вчителів. Вони були громадськими, а не державними установами.

Наша школа так і назвалась „Комерційне Учнівське 1-го Товариства Вчителів“. На чолі школи стояв Петро Іванович Холодний. В наших педагогічних нарадах змужували щирі товаришескі зв'язи. Він ніколи не виявляв директорського абсолютизму, а поради свої опирав завжди на логіку й психологічний інтуїції. Глибока інтуїція Петра Івановича помагала йому краще всіх нас розуміти душу дитини. Між тим і дітьми панували зв'язі особливі відносини, пройняті взаємним довірам і ніжною приязню.

У Києві тут кінська дитина змінювалися міністри, змінювалися партійні настрої, а Холодний від своєю освітню працю, організував середні школи по селах і спілкував з найкращими тогочасними українськими педагогами виробив план та програму Трудової Вищої Школи.

Найближче довелось мені пізнати Петра Івановича в часях евакуації. В Кам'янці ми жили в одному помешканні наприкінці міста коло величезного міського парку. Невеселі були це часи. П. І. тужко сумував за своєю родиною та весь відданий праці, він ні одного разу не дозволю собі взяти відпустку, щоб їх провідати. Єдиною його розвагою було малювання. В його кімнаті на мольберті завжди стояли зарисовані величезні картини. Йому хотілось намалювати маніфестацію в Кам'янці, — юрба йде мостом, на задньому плані висихається старовинна турецька фортеця а на переді зарисовуються постаті тогочасних українських діячів-лідерів. Не знаю, чи докінчив він цю велику картину. В той час він захоплювався також малюванням портретів визначних українців. Але найбільше любив Холодний малювати краєвиди. Встав рано перед службою та йде малювати в парк: йому хо-

чється передати осінні росянні барви парку, то знов замованні ранками сховати яскраву неперушину білість снігу.

Коли нас недоля закинула в Рівне, офіцери ми як слід погліну вдачу Петра Івановича. Завжди спокійний, веселий, рівнодушний до емігрантських жалоб, які він із нами поділяв, ставився до всіх нас, зайнятих у його міністерстві так щиро по товаришськи, ділився своїми заботами, підтримував наш настрій і нашу надію, що коли згадуємо той час, я глибоко йому вдячна. Не забути мені Великодні 1920 р., який ми провели в Рівному без шезлуга при душі, на черствому хлібі. Щоб розвіяти пригноблений настрій, зібрав нас П. І. та поїхав на прогулянку за місто. Була жовта

з останніми жовтами амузії. Та по дорозі й амузичку розібрали а жовти приєднались до своїх підданих. Заступник міністра Холодний пішки в розлутицю добився за три тижні мандрівки до свого „портфеля“ в Каміниці. Ми сьогодні бачу його, коли він зайшов до нашого помешкання в Каміниці, оброслий на обличчі, на голові кучері скудочесні, одяк і черевик брудні від болота. Радість яка — Холодний повернувся живий і здоровий! І з гумором став оповідати про свою Бабду.

З Таркова Холодний не пішов, як ми всі, шукати добра на чужині, а просто в краю став працювати, присвятивши себе улюбленому заняттю — мистецтву. Під його

П. І. Холодний

Жіночий портрет, ол. М. Терлецька, Львів, 1927

й хоч Рівенська рівнина не визначається особливою красою, надібали ми на містечку великий ліс, а в ньому повно перлих весняних квітів. П. І. став обирати їх та оповідати перекази про кожну, яких він знав безліч із уст народних. Ми зтягнули лісню й оживилися, шукаючи квітів. І хоч на поворотній дорозі зловляла нас перша весняна буря, ми трохи відійшли від того страшного суму, що гнітив нас у таке велике свято. Почували себе білими бадьоріями, хотіли перетерпіти лихі часи.

Коли в 1920 р. нещастиво нашої владі зайняти Київ, переїхав П. І. туди разом із міністерством. Він щиро вірив у те, що наша влада продержиться й почав там працювати а усім власним йому запалом. Коли довелося відійти від Києва, він все не хотів йти нашої владі й з власною йому обов'язковістю працював до останньої хвилини, так що встиг вийти з Києва вже

вмілою рукою перемінялися шаблонні церковні ікони в одухотворені художні малюнки. Підчас останнього мого побачення з ним у Львові, показав він мені певничену ще велику картину „Христос у Гефсиманському саду“; стільки було в ній релігійного одухотворення, що зразу видно було: це не тільки художньо намальовано, але й глибоко пережито. Та П. І. все ще робив, переживав та глибоко вдумувався в кожне питання.

Такий то був Петро Іванович Холодний. Україна була для нього не символом, не теоретичним настроєм а дорогим та рідним божеством, якому присвятив він усе своє життя, всі творчі сили та працював чесно-безкористо, забуваючи при тім особисті інтереси. Помер П. І. на чужині в Варшаві, далеко від рідної Переяславщини. Не стало на Україні одного з надиханих синів її з хрустально чистою душею.

СОФІЯ ЯБЛОНСЬКА

ОБІД У ХОРОМАХ ГАРЕМУ

Зверху убогість арабських міст, не тільки сиромна застона їх багатств...

Вперше сьогодні радіє, що родиться жінкою, бо європейським чоловіком ще ніколи не траплялось отримати неприступних таємниць гарему.

Виходячи з моєї кімнати, я сіла за стіл та черпала цих кімнат еліт:

„Ване Манріс“.

Коли по Вашому повероті з Базабазанки не найдете мене під, то вибачте неслухняний „лижін україні“ та заходьте до кайда Кадур бей Лібри і зажадайте, щоб він зменшив свій гарем на одну жінку: мене.

Р. С. Запрошена вчора кайдом, а сьогодні рабня своєї цікавості, йду до нього обідати.“

Я задремувала конерту і залишила листа посередній рожевої бібули, щоб адалека було його помітно і виїхала з кімнати, не зачинивши дверей.

По дорозі зайшла до європейської крамниці й вибрала модерну нахвилюнку з олов'яними та нікельованими фігурками, якіми її під паху та байдоро пішла в напрямку цієї покрученої вулички, біли монет, де живе кайд.

От і монет. Але вуличка всі вулички, всі покручені і по обох їх боках рядиш дверинток, дверей та воріт. Кайдових — ясных, яких не добаваю.

Вони були, пригадує, вилізані мідною плитою, а на ній крутими голівками цвяхів був вибитий рясний двох злорочених тигрів.

По довгій шуханню безнадійно закручую в останню у цій ділянці вуличку та при кінці її, вже адалека, помічаю освітлені світлом ліхтарні, мідяні воріта.

Піднімаю приважене до дверей мідне колісцятко та спускаю його на залізний диск, що видає глухий тон лавону.

Почуваю цей таємний звук моя байдорість сразу відлетіла, мов сполохана пташка, і залишила мене саму перед тяжкими ворітками гарему, що новотеньки відтисналися. Уже знайома мені, гарна муринка протязинним рухом руки, без одного слова, вказує дорогу. Грох зачиняєшся дверей і стукіт моїх кроків пішов далекою луною по мармурових коридорах, що перулася тремтливим підгомоном у моє сполохане серце.

Я задержалася коло дверей цієї кімнати, де кайд востаннє гостив мене і п. Манріс чаєм, але там панувала пітьма та цілковита тиша.

У кожному куточку гарему причаїлося щось загальком, нестерпно хвилююче щось, що можна би назвати „страхом“.

Муринка підмовзала до мене, покірно схилила стан, простягла руку й повила далі коридором в глибину гарему, а звівши на подвір'я, зачинила за мною двері та сама зникла за ними.

В чотирьох путках подвір'я висить різьблені з міді, колірованими шилами шпалдані, подогасті, заєвічені ліхтарі. Колірове їх світло видає свої таємні подогасті тіні на висоці, мозайкові стіни. Проти тих дверей, крізь які мене ввели, трає в залізанні стіни подограй. Вола, що без цього, закрупується барвами ліхтарного світла, в одоманітій її шеніт нарушує загальну тишу гаремного подвір'я.

А вгорі понад стінами небо синє, вечірнє, відрите зірками та ясним місяцем. Навкруги під різьбленими балдахинами, що сперлися на мармурні колонні і виса-

ють, мов головами розквітаних лілеєй, тягнеться ряд дубових дверей.

На таї темновозного дуба, деякі частини дереворінту мистерино обмелені золотом барвою, що вирізняє його фантазійні лінії.

Тільки одні двері відчинені, крізь які видає мене п'ятами світла, що розливається по колірних плитах відлоги і губиться в тінях ліхтарів та місячному сяйві.

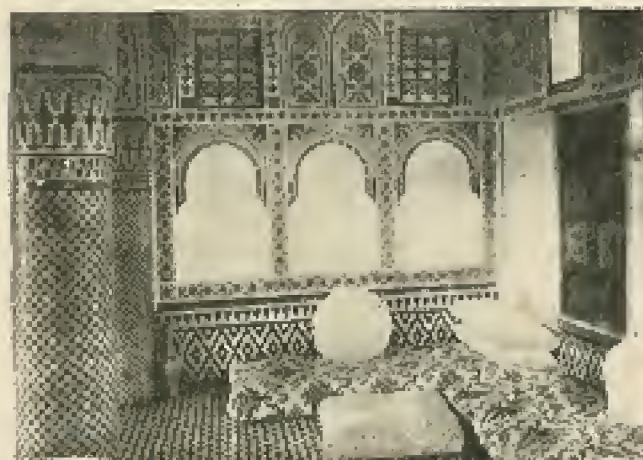
У цих відчинених дверях з'являється постать кайда у перо-євньому одязі, що претарно замикається з загальною гармонією кімнати.

Рука на серці та звичайні слова запрошують мене ввійти.

Тільки тепер, побачивши його пастиний погляд, дбайливий огляд і радісну усмішку, я зовсім збентежилася і кинула благославний погляд на високі й неприступні мурі подвір'я.

Привітавшись та усміхавчись до нього, я почувала себе, наче вловлена у клітку миши, що крізь ґрату камишавною та, прохавши милосердя засілась до насторонького кота.

Нараз я нагадала собі нахвилюнку, яку сильно притискала до серця, та не знаю чому, ця думка зовсім за-

Арабська кімната

смакала мене і всю цілком байдоро я сказала потрібну до подарунку шомову, прохавши прийняти цей малий споми від жінки, в існування якої йому так важко було повірити.

Кайд узняв зашнуртий в папір пакет і передив його муринці, що мов апід землі з'явилася у дверях.

Коли вона пішла, він чежно промовив:

— Вачу, пані, що вашій трівозі, що недовірі п. Манріс до вас, знайшло відгомін у вашому молодому серці та й уже запустило своє невдачне коріння. Я тільки в одному можу запевнити вас, що наше бажання стане в тому домі моїм обов'язком, а моїм проханням було би, щоб ви повірили в мою, цілковиту до вас пошану та у пану тут повну безпеку.

По цих словах моє довіри винишло, мов місяць зпоміж хмар, та ясною усмішкою освітлено обличчя.

Вже зовсім осмілена, я присіла, схрестивши ноги, на м'якій шовковій подушці та стала придивлятися до кімнати.

В улаженні цієї кімнати немає ні сліду європейського впливу ані комфорту.

На підлозі три цухкі килими застелені на одному та кожному із них виставляє свій різноколіровий рубець.

Навкруги понад стінами тягнеться повилана м'яка лежанка, прикрита грубим, жовтим шовком та вистелена шкідливими подушками.

Стіни до половини прикрашені тоненькими різьбленими мозайки, якої чотири головні підтінки: яскравожовта, голуба та срібна, зливаються з собою у ніжну гармонію. Над мозайкою смуга різьбленого мармуру, а ще вище підлога стіни виступає аж до високої, дерев'яною виступаючої стелі.

В середині зливає великий злитий срібник, якого віконця вирізьблені на вид зірок, киданіх вогнищами в таємні тіні.

Каїд, побачивши повороти моєї голови, заблуканий по стінах погляд і вогник захоплення в моїх очах, сказав мені досі незрозумілі слова:

— Ви, пані, навіть стіни апетитно оглядаєте.

Справді, я не знала, чи це похвала, чи натяк на мої нахабні огляди.

Цей араб щораз то більше цікавив мене своєю блискучою думкою, догадливістю та дивним способом гутірки.

Минуло знову кілька довгих хвилин, мов галас до якого нас, а я все ще сиділа задумана, стараючись розгадати значіння його слів.

„Апетитно“? Ну, Бог з ним, із тим апетитом. — рішила я, та звернулася до каїда, щоб запитати йому, одне із моїх підготованих питань, про їхнє життя та значіння. Але в цій хвилині прийшла Хаяїда і внісла на таці розвинену з шперу шахівину, поклавши її каїдові та тихо, непомітно вийшла.

Каїд відчинив пачку та зашарпавшись, що це справді шахи, а не коробка цукорців, сказав:

— Щоб дати вам доказ моєї до вас приязни й поваги, не вважаючи на порушення наших звичаїв, що не дозволяють приймати дарунків від жінок, я приймаю цей цінний, ваш подарунок. А від мені — додав каїд — тричі дорожчий, бо він бажаний, бо від нас, та його дарує крапдий від мене нахвилюваний грач.

По цих словах я не стерпіла та запитала його:

— Вибачайте мою нахабність, але тут у вас все дивує мене своєю таємністю. Скажіть, звідки Хаяїда знала, що треба зробити з цією пачкою шахів, переданою їй без одного слова? Я не хотіла би думати, що вона зникла до подібних дарунків?

Каїд щиро засміявся:

— Ви, європейці, любите таємність у житті, а наші сподіваються її від нас, хоч наше життя богато простіше від нашого. Питаєте, звідки Хаяїда знала, що шахівницю треба внести на таці? Це ж просто. Вона поговорила з моїм секретарі-європейці, що поносила, як слід поводитися у подібних випадках. Ага! — додав каїд дивлячись на мене, — тепер ви дивуетесь, що я маю європейську секретарку. Ванне здивування певне ще збільшиться, коли скажу вам, що вона наша землячка.

— Як? — викрикнула я.

Каїд знову засміявся і двічі повторив моє питання „Як?“

— Ну, так, просто, я прийняв її з Константинополя, але зазначую, за її згодою. Вона добре знала французьку мову та її освіта і знання дуже пригодилися мені у зв'язках з французами. Між іншим, це вона навчила мене балакати по французькому.

— Вона українка?

— Ні — протяжливо відповів він — росіянка. А чи це не одна й та сама нація?

Я стала пояснювати йому різницю між нами та руськими, нарисувала мапу України та її сусідніх країн, щоб він краще зрозумів її положення, врешті, сказала я, що нас в білих сорока мільйонів та що Україна містога разів більша за Францію.

Ці всі пояснення я знаю краще як молитву, бо чистенько тремляється мені повторювати їх французам та іншим чужинцям, що нічого не знають про наше існування.

Каїд уважно прислухався, морщив чоло, декілька годинним поглядом дивився на мене та задавав різні питання.

Каїд задумався та згодом заважнив.

— Ну, так, вас багато, сорок мільйонів та я свідомість у вас є...

З його слів плив великий сум та журба за їхню незалежну долю.

— Араб це незвичайний зроду. Його можна за десять франків купити, — якось жалісно додав він. Ви певно чули про те, що, коли в 1914 р. сарарські й підсарарські араби підняли повстання проти французів, воювали — як ви гадаєте? з французами?, ні, ні своїми, а тими арабами, що французи купили й поставили у перші ряди проти повстанців. Це ж!

— А коли цей пролажний не забив двох або трьох повстанців, то бачив десятьфранкову нагороду та по емію кокарду до французів. А тепер, ці, самі візачні собаки у яких на взятках грудях тліється кілька кокард, задержав голову вище прикладають нам — арабам — в імені французької влади.

— Ах! — вигукнув каїд, потер снітіле чоло рукою та тупо замовк. Його слова лишилися потоком горечі, закияття, погорди, а заразом сумної реалізації.

— Так, пані, мені соромно, що я араб і краще-б я був не родився.

По цих словах, я відчула до нього велику співчуття та жалю, але мої слова співчуття були-б такі самі немічні, як і його біль.

По довгих хвилинах мовчання я запитала.

— Скажіть, звідки у вас вийшло таке велике до мене довіря?

— Чиж ви забули, пані, що я чув і розумів вашу балажку з ц. Мавріє?

— Так, але це одно питання. Як це так, що у вас стільки довіри та майже погорди до європейських жінок, а ваша секретарка саме європейка?

— Погоди! Ніякої. Ви певно ще про шахи? От, бачите, я гадаю, що Надя, це їм мої секретарки, не дозволяють європейок. Вона заважила мене перестерігала перед ними, а про те, що європейки можуть також у шахи грати, вона ніколи не згадувала.

Каїд зашарпав у долоні. Мов апід землі виріс перед нами смуглявий, стрункий емір, а за ним слуга з тацями, килимним самоваром і чарками. Йвнух сів напроти нас і став приготувати чай.

За ним вийшло у двері п'ять хлопчиків-таджиків у довгих, білих одягах з вигорілими головами, на яких звисали над чолом трикутні килимки лівогого волосся, а з самого чуба голови спадали аж до щиколоток тоненькі коси.

Я почувала себе мов чотирьохлітній дитв, що дивується раз-у-раз і ставить запити без кінця. „Чому це? Чому так?“

— Чи ці коси, на чубку у хлопчиків мають якийсь спеціальне значіння?

— Так, арабська віра каже, що дітям тяжче піти до неба по смерті, ніж свідомій людині, тому їм заплівають „буди“”, щоб Богоні легше було їх тягти до неба.

— Ага... Ну, а чому дівчатка не поють таких кісок?

— Якто, пані, хіба ви не знаєте, що за нашою вірою жінок не має душі?

— Так, значить, ваші жінки і не ходять молитись у мечеті і не вірають?

— Виходити з дому? — здивувався кайд. — Ваші жінки повинні тільки дівчі переїздити вулицею — з дому батька в дім мужа, з дому мужа на цвинтар, а молитись вони не потрібують, бо до неба вони й так не підуть. Щоб їм прасливо жилося на землі, про те довго їхні музикі.

— Так скажіть-же мені, чим займається арабська жінка ціле своє життя?

— Як же це? Жити!

Кайд, видно, спочатку не зрозумів мого питання, бо не хвилювався.

— В домі батька виховується, чекає поки батько продасть її мужеві, переїздить у дім мужа, а потім, часом, уписувальню його сина.

— А коли це дочка, тоді тратить ласку свого мужа? — перепитала я.

— Як це тільки перша дочка, так муж ще терпляче жде, але вони вже друга з черги, та нідного сина, то відсилав її назад з обома дочками у дім батька.

Кайд кивнув рукою і танцюристи, що стояли рядком по середній кімнаті, готові до танку, кинулись у швидкій повороті. Двох музиків потягало маленькими смичками по ненатягнутах струнах дивних, чудернацьких струментів, а кований танцюрист потрясав у руках арабські кастиньї з дзвіночками. Музикі — дорослі хлопці з гарними, расовими обличчями, також танцювали у колі п'яток хлопчиків.

За їхнім вигуком хлопці кидались у танок, починали обступати галас дзвіночками й тупотінням босих ніг, а згодом знову переходили в мірний танок.

Протанцювавши, посідали на килими й почали співати. Спочатку перша група затягає, друга відповідає, а парами усі разом дитинними, матовими голосами співають одностайну, трьохтонову мелодію.

Вона така близька до природи, що, здається, скрізь можна би її почути, якби залушуватися уважно, чи то в шепіт ліску, чи шалівняння пташків, чи журчання ріки а може, й усе разом зливається на ніжні тони цієї мелодії.

Із цих звуків ллється шквіль відвічне, вперте потакування неминного буття, а виразом приєднуються безжурні, сонячні нотки арабської владі та часті слова „Алла, Алла — Алла кібір“.

Та пісня, чомусь, додає охоти до бунту, до заперечення, патинає перш, мов струни та здається, що вони от-от і порвуться. Хочеться зірватися і крикнути „Досить цієї пісні!“ А вона все таку різно й одностайно плеще і вдарає, мов краплини дощу об шибі, або нечаче жало вомаря, що раз-у-раз боліюще вмокнується у тіло, відривається і знову вмокнується.

Слуга передає нові шклянки чаю, а з рук забирає порожні. Потім вносить трьохвішню тацу, ставить на ній арабську густу юшку в срібній мисі.

По юній медівник з маслом, печена баранина в олівках, зелений горошок, голуби, кус-кус та кін із різними овочами.

Коли ми кінчили їсти одну страву, слуга відносить її хлопчикам і вони доїдають. Умо руками, відсмакуємо шматки мяса пальцями, збиваємо у салушки розсичаний кус-кус, або набираємо в ложку запареного соку а дин розквашеної миски і запиваємо його в уста, помп'юючи ним печене мясо. По їдї миемо руки і зачасом їх у нас із пахощами троянди.

Нарешті ідемо з кайдом осидати царем.

Продовження буде.

НАЙБІЛЬША ПОЕТКА ФРАНЦІЇ

Недавно тому вшанувала Франція велику свою поетку Анну де Ноай, наділивши її відзнакою командора Почетної Легії. Одну з найбільше почесних відзнак, цідого культурного світу, дістала ще вперше жінка і як не диво в теперішній тверезий час. зрйїтлив поетка, що дала французькій літературі незрівняні зрєзки претарної лірики. Ще більше здивує нас, коли почуємо, що поетка ця з походження не французька, лише чужинка, вихована на французькій культурі, яка як не одна давня культура, притягає і вливає в себе багато цінного чужого елементу. Згадати хоч би нашу майорку Марію Банкірєву, яка зросла й померла у Франції і за недолгий час своєї художньої праці встигла обдарувати французькі музеї низкою цінних картин.

У збірці автобіографії „Führende Frauen Europas“ появилася життєпис Анни де Ноай, в якому вона, найкоротше з усіх, ось що говорить про себе:

Анна де Ноай, відзначена хрестом Почетної Легії

„Що мені сказати про моє доне життя, в якому кожний день був виразом нескананого болю, або й гомінкої радості судьби одної людини, моєї? Ніхто більше не висказав своїх власних переживань у поезії, як я, і тому, що все моє єстє розвивається у них, опису тут лише деякі примети своєї ідичі.

У спадщині дістала я відразу й енергію і внутрішню захопленість, але й одночасно з дитинства ще слабіше адорюва. Мені довелося пережити світлі радощі й жахливі нещасти. Але горе все глибше під радощі й саме цим по-висало мене так щільно й нерозривно з життям, нещасним людством.

Найбільше впливали на мене завжди музика. Моя мати, захоплена паянєтєю, грає гениально Шопена, Бетовена й Моцарта. Я народилася в Парижі. Батько мій, вняв Бранкован походить із румунської князівської родини, мати моя — грекня з естропа Крети.

Літо проводили ми над берегом жєневського озера, часом і на півдні, серед садів і виїток роскїшаних італійських краєвидів. Вихователями мої, здебільшого жінок.

(Продовження на 15-й стор.)

СУЧАСНЕ УСТАТКУВАННЯ

Вміня й зручна обстановка в помешканні, це одно з першочислих питань для й найкращим доказом, як його загально обговорювало, це часті виставки сучасного помешкання та численні в них відвідувачі. Річ у тому, що треба утворити типи меблів, які розмірами й формою відповідали-б сучасним помешканням, а одночасно відповідали-б естетичні вимоги класицизму. І фінансова сторінка справи не остає тут без впливу тому, що треба погодити доцільність та красоту предметів домашньої обстановки з пересічною, невисокою ціною.

Одно, чи двохкімнатне помешкання вимагає як найменшої кількості меблів, т. зв. їх повинно бути лише тільки, скільки вимагають найконечніші життєві потреби. Чотири до шість крісел, шафа, стіл і ліжко — це найконечніші меблі. Все друге відбирає скупий вільний простір і замість облегчити життя, утруднює його непотрібно.

У цих умовах повинен кожний предмет як найточніше відповідати своєму завданню. Шафа, призначена

Простота і зручність

на przechowywanie річей, повинна служити лише для цього і також вповні відповідати власним розмірам своїх сховків. Крісло повинно служити до вигідного сидіння і стояти завжди на призначеному місці. Окрім того сучасні меблі повинні відзначатись тривалістю й простотою ліній. Установлені в одно чи двохкімнатному помешканні, меблі невеликої роботи легко могли-б знайти прищепу доцільності. Окрім того власники, часто зайняті працею поза домом, не в силі посвячувати багато часу докладному пригляду й вибору їх. Отже малим помешканням відповідають меблі тривалі, відpornі й настільки легкі, щоб їх можна без труда переставляти. Необхідними в них є також прямі лінії без прикрас, з яких достеменно легко стирати пил.

У нас на жаль досі ніхто не думав над доцільністю меблів для свого помешкання й тепер ще зрідка хто над тим заважається. Вже сама привычка купувати все „гарнітурами“ доказує, як мало старається чоловік приспособити меблі до свого життя. Незалежно від величини помешкання куплений „гарнітур“ розпорошується в ньому самовільно, займає майже весь простір, не даючи про те чи потрібно всіх тих сховків для господарки, чи ні.

Зрозуміло же, що не кожне помешкання може легко помістити в собі ту саму кількість меблів, як їх додають „гарнітури“. Уважить собі помешкання спальню, в якій установлено по середині дня ліжка поруч себе, так що лишається лише вузький перехід між ліжками й шафами. Ця кімната стає одразу призначеною лише для

спання, тому що через тісноту трудно примістити там якісь інші предмети. Чи не було-б далеко кращим присунути одне ліжко до стіни, а друге заступити низьким тапчаном, який у день привирається килимом, а вночі служить до спання? Тоді й місця стало-б більше і кімната затратила-б виключний характер спальні.

Тому слід перед устаткуванням хати обдумати докладно, яких саме меблів нам потрібно. Наше помешкання повинно нам бути місцем відпочинку, де вигідно й спокійно можемо пережити всілякі хвили від праці. Цьому стоїть на перешкоді тіснота в кімнатах, в яких не можна вільно перейти та шкляні шафки, яких не сміємо до-торкнути.

Ще одну новинку принесло зі собою сучасне устаткування, а саме відкидані фурніровані меблі, а зате либується в масових. З фурніром відпало багато непотрібної праці, яка доводилася меблі, а також і безліч зовнішніх прикрас хатніх предметів. Сучасні меблі стараються подібати гармонією прямих ліній та вмією пропорцій до окремих частин. Через те все зменшилося тепер на старання викидання та добрий матеріал. Дуб, ясен, чи бук найчастіше приміняють при модерних меблях, які ще й окрім гарної форми є й більше тривалі, чим фурніровані. Одиновою прикрасою їх є рівномірно уложені веретви дерева, які відповідно зуміє підкреслити рука столяра.

Слід згадати й про меблі металеві, які впривають тут і там на виставах та вказують нас своєю сухою діловитістю. Ці меблі майбутнього повинні дорожати, так що тоді говорити про велике поширення їх. Але практичність та доцільність доведена тут до такого високого ступня, що ці меблі навесні промонтує собі дорогу в сучасне помешкання.

Л. Л.

НОВА ВИСТАВКА КООП. „УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

Ідучи на зустріч бажанням станіславівського громадянства, рішення кооп. „Українське Народне Мистецтво“ влаштувати враз із м. О. О. Кульчицькими в Черемиській виставку примішеного народного мистецтва в часі від 29 березня ц. р. до 5 квітня ц. р.

Станіславівські українці матимуть змогу побачити нові зразки примішеного народного мистецтва, про які стільки говорено в писано недавно тому підчас виставки у Львові. Невичерпана скарбниця народного мистецтва дає все нові й нові зразки народньої творчості, які можуть задовольнити різні уподобання. Перенесені рукою в наше оточення, вони стають гордоцями й прикрасою наших хат. А виставка — це перелік нових можливостей і досягнень у примішенні нашого народного мистецтва.

Окрім примішеного народного мистецтва виставлятиме кооп. „Українське Народне Мистецтво“ також етнографічний матеріал (народні сорочки, рушники, перемітки), щоб поруч із примішеним узором показати його джерело, народню нону.

Цікаві зразки народньої нони зі Станіславівщини доповнять етнографічну частину виставки, яка стає незвичайно багатою завдяки малюнкам народніх типів ц. Олени Кульчицької.

Відкриття виставки відбулося в Станіславові для 29 квітня ц. р. о год. 11.30 в залі „Бесіди“ перед численною збіркою публікою.

ПРО КВІТИ

Посадивши квітів дов дуже багато вітих, не лише ого-городникам, але й кожній людині, що має замішаність до цього. Квіти розвивають істотність та розвивають денну журбу своїм привітним виглядом.

Назвою „квіти“ означаємо не лише цвітучі рослини, але також листи о-здобне, як рощину, паліву срібнолисту, місальник городи, букчипан зелений і ін. Квітами назива-мо також наші піз-ні квіткі, перенесені до города. Тут по-дамо кілька загаль-них уваг відносно посадки квітів, які ділимо на річні, дво-річні й тривалі.

Річні рослини виростають протя-гом одного літа з на-сіння, цвітуть, ви-дають насіння й ги-нуть. Їх сіємо до ґрунту, коли лише розмірне земля на-весні. А ті, які мож-на пересаджувати, сіємо в інсекстах, на-никах чи в скрин-ках у хаті вже в бе-резні. Не можна пе-ресаджувати рості в горшкочних і всіх ро-щин, що цуєва-ють довго, лонсе ко-ріння. Коли вже до-бре підрости росли-ни, висадити їх на-градочку до цвіт-ника. Головний ко-рінь можна при тім уцінити ($\frac{1}{2}$ часті) та добре намочити в каші з глини, вимитий з водою. По-всадженні треба рослини добре підливати, весною рано, а в літі ввечері. Найкращою по-рою до висаджування рослини на висті не час, коли ми-нули вже весняні приморозки, а саме від половини травня аж до половини червня.

Коли нам не залежить на насінні, тоді треба підцяти

рослини пошинати на кілька чи кільканадцять цв. від землі. Деякі рослини нир. пахучий горошок, розеда, ланца наша зацвітуть тоді ще раз.

Богато однорічних квітів можна сіяти в осезні так пізно, щоб перед зимою не похололо, а тоді вони весною раніше зацвітуть.

Дворічні росли-ни (дзвіночки, гвоз-дики, незабудки) треба сіяти в травні, раз а навіть діти пе-ресаджувати, а вони зацвітуть слідуючої весни, або в почат-ках літа.

В сучасному цвітництві знамени-тою прикрасою слу-жать тривалі билли-ни. Їх садити зви-чайно на цвітних ґрядках та травни-ках. Ці зимотривалі биллини можуть ро-сти й кілька літ на-одному місці, роз-ростаючись без упи-ну. При сіянні по-супаємо як із дво-річними рослинами, внаслідуючи їх на-весні до ґрунту. Під-такі биллини треба приготувати землею так, щоб вона дов-гі літа їм сприяла. Їй треба добре по-гноїти ставним гноєм і глибоко перекопати, а тоді цвітню садити зрід-ка, щоб вони мали доволі місця рости.

При закладанні цвітників треба знати на гармонію-краси й відповідно до цього добирати їх. Родубі й ромені квіти гарно виглядають скучі; при жовтих треба садити зелені, при червоних білі квіти. Коли ми невенні яка бу-де краса даної рослини, найкраще посадити її біля білої. Обидві ґрядки можна робити з одної рослини.

Михайло Бардега.

П. І. Холодний: Дзвіночки,
ол. М. Вовковський, Львів, 1924

(Продовження з 9-ої стор.)

змалку познайомили мене зі славними німецькими каз-ками про короля-жабу, половецьку, сніжанку й червону шапочку. І ці твори — фантастичні й таємничі а різно-часно повні найвищої, земної краси, розбудили в мені гли-бокий зв'язок із природою, який пізніше знайшла я у ста-ринних греків, великих предків мого духа.

Любов до романтики, яку природа й пристрассть дур-е-визереможливо, загальною силою кожному поетові, злу-чила я змалоду з гострим зором для любові, якого черпала з творів Монтені й Вольтера.

Від свого року життя почала я писати й історію-цілого мого життя тісно зв'язана з моїми творами. По-ети перетворюють переживання або по-вдумують їх."

Л. В.

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувший лікар заграничних клінік, спеціаліст скічних, венеричних і сексуальних недуг (полова неміч) та лікарської косметики

орядкує в скічних недугах
і т. д. від год. 8^{1/2} — 10, 12 — 13,
а косметичні від 10 — 11 і 16 — 18,
а неділі і свята від год. 10 — 11.

Гірське сонце, Валсфюр, Діатермія, Кріо-
м: 25 терапія, Сепаратної Ждальні 3-7-8

Львів, вул. Сикстуська ч. 22, III. пов.

(біля „Народної Гостиниці“).

Вігда до вижитку. — Телефон 38-80.

Др. ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

ПРО ПЛЕКАННЯ НІГТІВ

Плекання нігтів і удержання їх у порядку, — це не повинна. Вже й аристократки старинного Єгипту присвячували багато уваги цій ділянці косметики, закриваючи свої нігті глянню, бо навіть адається, позолочували їх (бодий у мумій стрічаємо позолочувані нігті) та без сумніву удержували їх в певному порядку, ніж сьогоднішні красуні. У нас не віддавна займаються серйозніше плеканням нігтів. Щойно в останнім десятилітті поширилося плекання нігтів на ширшій верстві. Однак тому, що часто подивуюсь ірраціональній хибі на нігтях, що повстали ще в дитинстві внаслідок невмілого плекання, а десь там, що і при „manicure“ допускаємося часто промахів, які не все минають безслідно, хоту нині сказати кілька слів про цю ділянку косметики.

Першим і головним умовим плекання нігтів — це бездоганна їх чистота. В тій цілі треба чистити нігті кілька разів денно не надто загостреним кістяним або роговим предметом, усуваючи весь бруд і речки напівігни анді більшого краю нігтя та обмивати їх недрозжигним милом і теплою водою при помочі м'якої щітки. З другої сторони добре є надавати при чорнітих роботах (пританні, прачці в королі) іржаві а при пранні гумові рукавички. Однак і після цього треба до скінченні роботи вмити руки у вище наведений спосіб.

Трьома своїми краями спочиває ніготь під т. зв. нігтевим палом, четвертий т. зв. дистальний край нігтевої плити є вільний і вимагає відповідного оформлення. Сьогодні надають цій частині нігтя параболічне закривлення і вимагають, щоб його верхній сідан до кінця цупки пальця або лиш трохи його перевищував. Розуміється, не всі можуть носити таких довгих нігтів. Одні з фізичних (лікарі, повитухи), другі з технічних причин (музик, касирки) мусять пристригати їх коротше.

До пристригання нігтів треба вживати тупо закінчених, на своїй поверхні закривлених ножичів а пристрижений край інструментувати не надто гострим напильником. При цьому треба звертати увагу на одну дуже важку обставину, а саме: не вистригати надто глибоко кутиків нігтя. Таке невміле піклування стає часто причиною, що підостаючий край нігтя росте в тіло й викликає не лише немилі й болючі інфекції, але й спричиняє також деформацію нігтя, яку відтак уже тяжко направити. На це повинні звертати увагу матері, доглядаючи своїх дітей, як також самі придержуватись цього правила.

Особливого плекання вимагає також поверхня нігтя. Тут треба звертати увагу на три речі: барву нігтя, поверхню нігтевої плити і край нігтевого валу.

Барва нігтя повинна бути розжева за винятком місця в насиді нігтя, яке має вид нігтисця, звється по латині „lunula“ і повинно бути блідше. Однак таке закрашення стрічаємо в дівочості дуже рідко. Тому приходиться часто закривувати нігті при помочі середників, що служать до їх полірування, а часто навіть потягати їх спеціальним лаком.

Негарно виглядають також білі плямки на нігтях. При їх появі говоримо, що нігті „цвітуть“. Вони є викликані воздухом, який виникає між поодинокі веретви нігтевої плити. Про їх причину не знаємо нічого певного; мені здається, що повиняються вони у людей, яких організм є з різних причин ослаблений. Радять у таких випадках потягати ніготь дотезними препаратами, однак це не завжди усуває білі плями.

Поверхня нігтя повинна бути гладенька й лискуча без поведжаних чи поперечних рівчиків та заглиблень. Найтрудніше усувати такі аномалії, коли вони появля-

ються без близько відомих причин. Аномалії ці зникають часто самі від себе, інколи мусимо покривати нігті відповідними паястрами або надавати їм при помочі відповідних куполів та натирання ржидженими кислотами більшої відпирности. Однак треба на жаль ствердити, що вислід лікування цих аномалій є з більшої частини сумнівний.

Лекне можна заралити, коли розходиться о гладку й лискучу поверхню нігтя. Тут уже часто можна досягнути гарного вислду, натираючи нігті цитріною або ржидженими кислотами. В інших випадках треба помагати собі т. зв. поліруванням нігтя. Робиться це при помочі полірошків або паст, які мають у собі значайно оксид цинку або пшідогель. Сьогодні є в продажі велика кількість таких препаратів, яких уживаємо найраціональніше, коли напосимо їх нечером тоненько на обчищені нігті а вранці витиремо нігті при помочі ірхи.

Щоби поверхня нігтя стала більш лискучою, вживаємо т. зв. нігтевих лаків. При цьому не треба нігтів полірувати, а тому й послугуємося цією методою, коли а тих чи інших причин (ніжні або надто довкі нігті) не можемо примістити полірування. Лакі обіймають у собі значайно коальноїдм, держаться на поверхні нігтя довгий час, а щоб їх усунути, мусимо вживати спеціальних середників (ацетону).

При плеканні нігтів мусимо звертати увагу на край нігтевого валу. З них простягається на ніготь веретви напкірия, яка прилягає досить цілком до поверхні нігтя, а коли йт не приєвачуємо відповідної уваги, то не лише несе його гарний вигляд, але й стає причиною т. зв. задирок. Удержування нігтевого валу в порядку є найтруднішою частиною плекання нігтя, бо при ній стрічаємося чи з не надтяжкими промахи проти правил гігієни. Напкірень треба старанно й обережно відлучити від поверхні нігтевої плити, відсунути в сторону нігтевого валу й піддати відповідним ножичками так, щоб не поранити його. При тім помагає тендіт цупків рук або лавеліна, яка розм'якчує напкірень. Усувати його треба не металевим але роговим або кістяним, не надто гострим предметом. Коли при відтигванні вріжемося до крові, тоді треба ранку потерти каменем до затерування крові і родовою тінктурою й того дня залишити лавелу працю коло нігтя, а особливо лікеруванням й поліруванням. Лише в такий спосіб не наражаємося на евентуальне повикликане захворювання околиці нігтя, чи навіть цілого організму (закаження крові, роки).

Винне згадав я, що заведбані край нігтевого валу стають причиною частих задирок. Це дуже неестетична, болюча а навіть небезпечна комплікація невмілого плекання нігтів. І вона стає брамовою, якою можуть дістатися до організму різні інфекції. Задирки треба осторожно витягати ножичками (не викручувати), а основу їх потирати знову таки препаратом лавелом і родовою тінктурою. А передовсім не треба допускати до того, щоб вони по-стали.

Всі ці правила відносяться до нормального перебігу цілування нігтями. Великі повикликані захворювання, як згрубіння нігтів, вростання а навіть відкиснування нігтів вимагають лікарських опадан.

Окружна аптика
Михайла Терлецького
ЛВІВ, РИНОК

З нагоди Великодніх Свят складаємо всім нашим прихильникам, передплатникам і співробітникам найщиріші побажання.

РІЖНІ ВІСТИ

Загальні Збори львівської Філії Тов-а охорони дітей і опіки над молоддю відбулися 13 березня ц. р. На жаль, таке преназви́ння Товариство не цікавить не стільки нашого громадянства, щоб стигнути бодай на Збори білянь чистого публіки. Крім членів централі, членів Відділу і провінційних секцій, представниць „Захоронки” і Кружка ім. Грини Барвінок — біляш нічого не бачили ми на селі. А пізнода? бо Товариство працює — працює там, де такої праці найбільше потреба. „Поради матерей”, секція опіки над до-ростакчою молоддю, секція видавнича й бібліотечна — усі прийшли з якимось дорібком. При „Пораді” існує дентистична амбулаторія, яка обслуговує соціально молоді наших жінок, не йно рідних але й державних.

В дискусії піднесли п. І. Павличковська дуже важку справу, а саме: потребу відновити кооперативну секцію спів-ських опікунок, які наявляти би знова контакт з усіма ро-динками біднішого українського населення Львова і зм-илилися його дітворю, щоб зберегти її від чужинських впливів і від загубити фізичної й моральної. Та ось в чому трудність: показалося, що у цілому Львові де наїти бо-дай 40 інтелігентних жінок, які взяли би себе ту роботу, перебрали би контроль поодинокі райони міста, 40 жі-нок! у Львові! де недивно у час карнавалу тріскали свої від пазухи охочих до гуляння...

П-ні Павличковська наклала теж на небезпеку, яка грозить нам з того боку, що суспільну опіку в різних ді-лянках життя переймає позоли на себе держава — чужа нам держава і недовіра ми не матимем ґрунту під таку роботу. Пропонує скликати анкету з представниць усіх споріднених харітативних товариств для обдумання пил-цової акції на цьому полі.

Висказано теж побажання, щоб Товариство повер-нуло до данної традиції й улаштувало цього року знова „Визволення дитини” для пропаганди ідей Товариства і за-тиснення звязків із загальним громадянством. Притім можна оден день присвятити „матері”, вказуючи у ряді відчитів на її заваджені, праця й обов'язки під сучасну хвилю.

Відділ Товариства під головуством о. Фіголі, як також голови секцій остали в тім самім складі, бо вибирається їх на три роки.

Посмертна виставка картин П. Холодного. В Національ-ному Музею відкрито 22 березня ц. р. виставку П. Холод-ного, яка обіймає понад 350 його картин. На відкритті промовляв о. др. Стіний, голова Комітету для вшану-вання пам'яті Покійного і директор Нац. Музею др. Ів. Свенціцький. Мистецький дорібок великого маляра роз-гортався тут у трьох залах перед численно зібраною пу-блікою.

Виставка триватиме до кінця квітня ц. р. Слід на-діятись, що відвідають її якнайширші круги нашого гро-мадянства.

Виставка українського народного мистецтва. В листопаді м. р. влаштовано в Чикаго заходами двох жіночих тома-риств, Артистичного Жіночого Кружка та Жіночого Зав. Товариства, виставку українського народного мистецтва. Предметом виставки була збірка вишивок та дерев'яних різьб п. Аластай Кочан, привезена недавно з Рідного Краю. Стіни були прикрашені малюнками з. Олени Куль-чицької.

Виставку відвідали всі місцеві українці та багато чу-жизниці. Нані вишивки й картини будили загалом заці-кавлення.

Мати найбільшого німецького поета. Німеччина обходить тежер двоохотні роковини народни Катерини Білосерети Гете, матері свого великого поета. Із поміж матерей не-літніх людей вона зберегла собі чи не найцінніше місце в пам'яті дальшого покоління. Її постать вярнула мимо-хіть перед очима, коли вгадали її іменинного сина, так тісно заучена воля з його вихованням. Та й печальна від того, при побудення, незвичайно освічена жінка зміла зацікавити собою й своїх сучасників.

Двісті літ тому народилася вона в Франкфурті доч-кою мієського радного. Сімнадцятилітньою дівчиною ви-пила заміж за радника Гете, помалого, немолодого вже добродія, із шестеро дітей, які вона привела на світ, лише двоє лишилися при житті. На виховання їх положила вона все своє душева. Її життєрадісна вдача перемогла та всі неагосудливі між нерівного вдачею чоловіка а соціалі-нім світом, та інціпувала в сина замишування до всього що гарне. Доля не відплатила їй за це. Її старість минула самотньо й убого. Дочка померла ще молодою, а сина вона не бачила роками. Ніхто не чув від неї слова скарги на своїх дітей, а коли зашедувала перед смертю, прохала не повідомляти про це сина, щоб не турбувати його без-потрібно.

Пам'яті Петрарки. Маленька французька місцевість Вассіз коло Авіньйону, задумує влаштувати в дні в квітня ц. р. свято в честь великого поета і 600-ї річниці його стрічі з Віярою, якої їм увіковічнив так любовно у своїх піснях, Якараз у костелі св. Кляри в Авіньоні стрінув Пе-трарка вперше „лягу”, яка зробила на нього таке сильне враження, що стало основою зворотом для його поетичної творчості. Протекторат над проєктованими торжествами обирає б. прем'єр Едвард Геррбо. Промовляти буде між іншими славісти італійський поет Габріель Д'Анжуніо. Мають приїхати теж делегації з Німеччини й зі Союзу-чених Держав.

Тому, що винайшов машину до шиття. Був ним Бартоло-мей Тімоніс, уроджений 1713 р. у Франції в Ліоні. Не-давно поставлено там йому пам'ятник, на якому нахо-диться різьба, що представляє жінку при машині. Яким добром став винахід машини до шиття, зрозуміють най-краще ті, що в голлозі мають рас-в'яра до діла.

Перший міжнародний з'їзд раціоналізації повин. В Празі відбудеться в 1932 р. з'їзд, якого завданням буде дати пе-регляд відновлювання поодиноких народів та їхню за-лежність від себе. Як відомо, не всі держави виробляють достаточну кількість повинни, яка їм потрібна. Швейцарі народи довозять тонни, яришу й пошудивні овочі, а шведські масло й дріб. Та й потреба повинни зовсім інакша в кожній країні, тому що інакше мусять віднаходитися людина, коли зване в уміркованому чи тропічному підосоню. Всі ці умовини будуть предметом нарад з'їзду, в якого програмі виходитимуть питання: 1. хліб під аглядом міжнародніа, 2. потреба білковини у різних народів, 3. потреба вітамінів і мінеральних солей у різних народів, 4. досвід з різних методами консервування. Дальшою метою з'їзду є закласти планову господарку в цій ділянці та навязати з тій цілі міжнародне порозуміння.

Скликання такого з'їзду являється доказом, що по-виння стала справою не поодиноких людей чи держав, але питанням міжнародного значіння.

Учениці болгарських шкіл три дні в році працюють для держави. Дівоча гімназія в Софії відбула свій трьохден-ний обов'язок в мієській лікарні, де учениці направили нег ушведжене білля, подмачили його й поклали на по-рядку до еконіків. Діти прийняли цю трьохденну із за-хопленням, тому що їм приносять їз деяку відмину та багато нових вражень.

Від Адміністрації

З оцим числом починаємо другий квартал 1931 року. Пригадуємо всім передплатникам, які не вирішили своїх залежностей, щоби негайно зложили передплату за перший квартал 1931 року. Журнал може лише при піддержці передплатників виноувати свої зобов'язання та поширювати поодинокі відділи.

Тому звертаємося ще раз до всіх читачок із закликом:

Не читайте журналу даром!

На адресі знайдете квоту Вашої залежності: вирішайте її!

МОДЕРНІЗУВАННЯ

Приблизно рукави стає все більше різноманітне слідом за модою, яка відвертається від колишньої простоти. Та й загальна тенденція поширення рамен змусила більшої їх прикраси. Одначе ці обставини дає одразу ж змогу комбінувати рукави з двох матеріалів при переробці сукні, або прикривати потрібні шви відмінною прикрасою.

На першому рисунку бачимо такий рукав, скомбінований із двох зусовиних матеріалів. Співаний шов в обидві лінії прикритий

Рис. 1, 2.

вузлами смугами матеріалу в формі стижки, які закривають шов лікті в косарду. Для тої цілі треба вибрати дві вузкі різні смуги матеріалу й відкрити їх світлом (коли матеріал тонкий) або й цинком відмінної краси і краї смуги кілька разів перестебнути на машині. Кінці обох смуг прикріпити до внутрішнього шва рукава а смугу зашити на лікті в косарду, випробувавши, чи не буде тіснитися рука при згинанні.

На другому рисунку є рукав перероблений при сукні з чорної Сюре Георгет-и. Додатки частини рукава є з чорного мережева, яке можна вибрати дивувавши в потрібній еластичності. Із чорної Георгет-и, яка лишилася з підбитого рукава, можна вибрати (ве-

личнику дивовижну фальбанку, якою прикривається лучно місце відкриття обох матеріалів.

Третій спосіб переробки вдається дуже добре для сукні, ком-

Рис. 3.

бінованої з двох матеріалів. Додатки частини рукава з темнішої матеріалу сягає аж до рамени і тут закінчується вузлами, відкритими знову відмінною красою. Обидві частини покриваються в цілому мережею (свідченням темніша, білішою, жовтішою).

Др. ЕВГЕН ДУРДЕЛАО

КОСМЕТИЧНІ ПОРАДИ

Терезина. 1) Мислячи у Вашій брані можна би використати замість кремніюко лінійкою або цинківати світлом усунути мислячи.

2) Делікатним і тонким стало Ваше волосся певно впливає, надмірного надмірного шкірного лоя. Як і вже писав, це є аномалія, якої причина лежить у лійі переміні матеріал та непереміні функції статистичної нервової системи, отже в кожному разі похоронення, що має глибокі причини і тому треба його трактувати строго індивідуально. Загально можна сказати, що в таких випадках треба обережно обходитися з волоссям, отже мити його в м'якій воді і перити м'яким милом. Не варто часто віддувати, не ходити без закриваючої на жовті сонці і т. д. Полі треба вибрати відмінних ліній, що впливають на волосся. Одначе не все середняк є індивідуальний, тому не можна їх зликувати без докладних оглядів пацієнта.

Передплатники зі Станиславова. У Вашій редакції прокується Ви один складник, тому не можна точно висловитися про цей лік. В таких випадках як Ви подали, є він шовний величезний, але й ледки буде повзати.

Мамі. 1) Приблизно вибрати між великим і другим місцем, куди саме тісно зшити шов або спеціальну гумову ленту. Це прирінок аномалія до деякої міри. Зрештою можливе лише оперативне усунення аномалії.

2) Можна туди самими середниками, що й на акції, т. е. відповідними мастями й розчинами.

До цього числа долучуємо

IX. таблицю колірних узорів.

КООПЕРАТИВА

„Українське Народне Мистецтво“

висилає на бажання

ПРОБКИ ПОЛОТЕН

за надісланням 25 сот. поштовими значками.

Хто може відступити новий річник „Нової Хати“ або поодинокі числа з 1926—27 року?

Зголошення надсилати до адміністрації часопису,
Львів, Ринок ч. 39.

ХТО ПОРАДИТЬ?

Прощу подати мені добрий припис на роблення гірничі (муштарди).

Михайло С.

Маму сукою з брусничної Стере Georgetti-а, на якій видно кожну займенну плямку. Недивно тому брусничка на мове пекотачки водою й тепер на сніжинній пошви таких дрібненьких плямок. Не знав як собі з цим поради́ти, тому що не можу дати кожного разу сука́ї до хемічної праймлі, де вона зрештою збігається би. Чи знає хто добрий спосіб чистити цієї тканини?

Н. Р.

Хотіла б я прийняти цього року літо зі своєю дитиною в гірничій околиці, тому що лікар це мені порекомендує. Може котра з читачок порадить мені відоміший місцевість, де я могла би знайти подорожні помішники й прищипки сухих?

Ольга Н.

Гарно вибрано білизну, це похвала і відомішій кожної господині. Я прикидаю до того велику ціну, але хоч не жалію часу, мила й рук, білизна моя з часом зжовтіє, або виходить сіре з прання. Прощу тому досвідчених господинь відповісти мені в чому лежить помилка, коли перу в сніжинній спосіб?

Вечером перед пранням вимочую все білизну в теплій крижничій воді зі содою: на 60 л. води беру 1/2 кг соди. Другого дня перекираю ковний кусник милом дуже старанно в тій самій воді. Під півір витираю раз коло раму все білизну милом і змиваю так через січ. Сніжинного дня перу ще раз у гарячій воді в підтек пилкавою в „Палітні“, приблизно 1/2 год. З вибору спосібів, називаю зимною крижничою водою в якій вона лежить цілу ніч.

Третяго дня мочу в крижничій воді, скінці прохладю, суваю й змиваю.

В цій прання потрібно мені дуже багато води, тож не можу їй воду перекармлювати, бо не поверну би багато мильни. Чи не можна в інший спосіб зробити крижничу воду мильною?

Народка.

Як можна найкраще вичистити мочу вишивку?

Вчителька.

Моя пам'ять, яку я сама використовувала з малої родини, має тепер безліч дрібних мушок, які осідають в пасаді листків. Не знаю як їх позбутися, бо боюся пробавити чимось, що могло би чимось пошкодити.

М. М.

З НАШОГО ДОСВІДУ

Стефанія Н. Вісяні платки можна приготувати різно. Подаю Вам кілька приписів, які будуть поміщені у відділі приписів „Нашої Хати“.

Стефанія Н. Д.

Господині, Година вишарок трудна, бо молоді вишарки позначилися кривлями на студії. Вишарка може звести й до дієти жовт, але значно складає їх у різних місцях мило куринком. На отакі держати для приписів підібрати між іншим дробом, Година вишарки відрадіють держати вишарки в господарстві й тому це годиться аматорства. Це кривляма й незалежна шина і з нею багато мороки.

Стефанія Н. Д.

Господині, Вишарки добре поустіся від початку квітня аж до кінця вересня. Їхні явища ясніші ніж курячі але зовсім смачніші. Вишарки потребують багато зеленки, дуже рідко скрують усеку зелену явищу. Із іншими родями дробу вишарки поустіся добре.

Гали Р.

Практичний. Шкірка, яку хочете вишивати, має бути м'яка, щоб легко тиснула з різної сторони. Отже коли вона переміжа, тільки висушена, треба її натерти водою і зложити удрю волосом до тора ти змитути тісно. Потворити це кілька разів доки не зявлять пошви, як січка.

Ойси розтягнути на дощині волосся до тора і шорщити на шорщити. Перший тон, мило, жовти удрюти пошви. Розтягнути в воді 2 части адуна з 1 частиною мила (на пагу) і літним, як содичам мильно натирати ринком шорщити кілька разів дробом. Дощинка має лежати пошви.

Коли пятого дня шкірка трохи прихвисте, витирати її туним кінцем кожа раз коло раму, кладучи шкірку на коліна. Коли шкірка не максе, треба змочити її бачилом і шорщити дробом пошви, садити натисаючи. При кінці витирати шкірку кусником пухаку.

Це робота тяжка й важлива багато терпеливості. Від неї дуже болять руки й тому я нікому не радяла вишивати відразу більше шкірок.

Стефанія Н. Д.

Зажуряй. Коли мило не смачне, а має лише стуханий смак, треба його змочити, бо він набрав пошви. Найкраще замочити туним шорщитом його на блуху й засушити по обіді до ризи. Одначе тоді й мотів не втрапить запаху, не можна його вже зжовтати до студи, бо це змак, що має зіснує.

Ольга С.

Мило. Точного виміру на подушці не можу Вам подати, бо на це нема ніякого припису. Але загальною шорщитом довідання робити тепер подушки жовти, чия довжина. Найкраще стрігати подушки виміру 70 × 50 см, але загранично роблях їх ще меншими.

Матеріал на жовти можна брати в довгий тефталіній крапівці. Раджу Вам тут не платити гроші, а платити по найкращій шині, тому що ця шина не втрапить ніколи. Різний жовти прокуєш шині і від кожного жовти не втрапить.

О. Д.

ПРИПИСИ

Будень із крупок

Зварити кашу, мило посолону кашу з 1 шаленим крупом, збити її з ложкою масла й поставити, мило прохолодне.

Висипати пригорщу проточної тертої булки, і в дека варених сушених грибів, пережованих на машинці. Додати до цього 1/2 шалених смаку а грибів (звичного), а мило, 1/4 літра сметани, 8 дека тертого швейцарського сиру і велику сирну цибулю, штерту на терні. Пережовати не все добре, і зложити до глибокої форми, смаженої маслом і посипаної булкою. Зверху посипати сиром, булочкою, штершати маслом і поставити на пів години до гарячої рури. Подавати на стіл у тій самій формі, а до цього дати шалених або жаренованих овріків.

Народка А. Вильницька.

Вісяні платки (Oatmeal Oats)

Звичайний спосіб

Вісяні платки шорщити 1 1/2 год. (чим довше варити, тим смачніші будуть) в мильно кількості води, а потім додати молока. По шорщити посолити до смаку.

Юшка

В посідній 1/2 години додати росолу зам'єнь молока і кипити бараболом, шорщити в кісточці і 1 ложку толпу. Перш додати додати арешники або дрібно шорщити петрушки.

Лікарка

Випрати вісяні платки на кипуче молоко і посипати, шорщити на шорщити додати в шорщити шорщити. Подати посипати цукром і цукром або в шорщити. Додати також із шорщити молоко і цукром.

Макаронки

Зм'єнати 25 дека платків, жовти, 1/2 л. молока або води, 12 1/2 дека цукру, сир і шорщити з 1/2 шорщити і шорщити на 1 год. Потім додати кашу з білком і шорщити „Black“, шорщити ложкою на шорщити товщину блуху і шорщити аж будуть темніші.

Закопичка а шорщити

Залити водою 1/2 ф. шорщити платків, скільки прийдуть, шорщити на край кухні, а коли шорщити (можна додати і шорщити, а будуть шорщити), тоді дати тонко шорщити шорщити, цукру з шорщити і трохи солі. Смажити на обі сторони в шорщити.

Народка С. Вильницька, Довгощ.

ЖАДАЙТЕ ТІЛЬКИ МУШТАРДИ „МІКА“

з одинокі своєї фірми:

Львів, вул. Городецька 12. Тел. 95-50.

Пиріг з яблуком

Змішати 40 дека масла, 15 дека муні, ціле яйце й трохи цукру в легує тісто, додати до трохи води. Покроїти його на 30 до 34 кусників і розклати ковний кусник на тонкій пластці, так щоб вони були білими менш однакові. Зложити їх потім на два тарелі так, щоб на одному було десять а на другому 14 платків, покладати шорщити пластку толщину маслом. Поставити оба тарелі на холодне місце, щоб масло застигло а тісто підійшло. За жовти, час можна розклати грубо оба кружки а шорщити ними шорщити форму. Найкращі кружки шорщити так, щоб край був шорщити середина. Середину шорщити маслом з тертих яблук, шорщити шорщити а цукром. Меншим кружком шорщити масло, при чому треба шорщити шорщити край обох кружків, щоб сік із яблук не витікав. Зверху треба кружки шорщити толщину маслом і шорщити в гарячій рури шорщити.

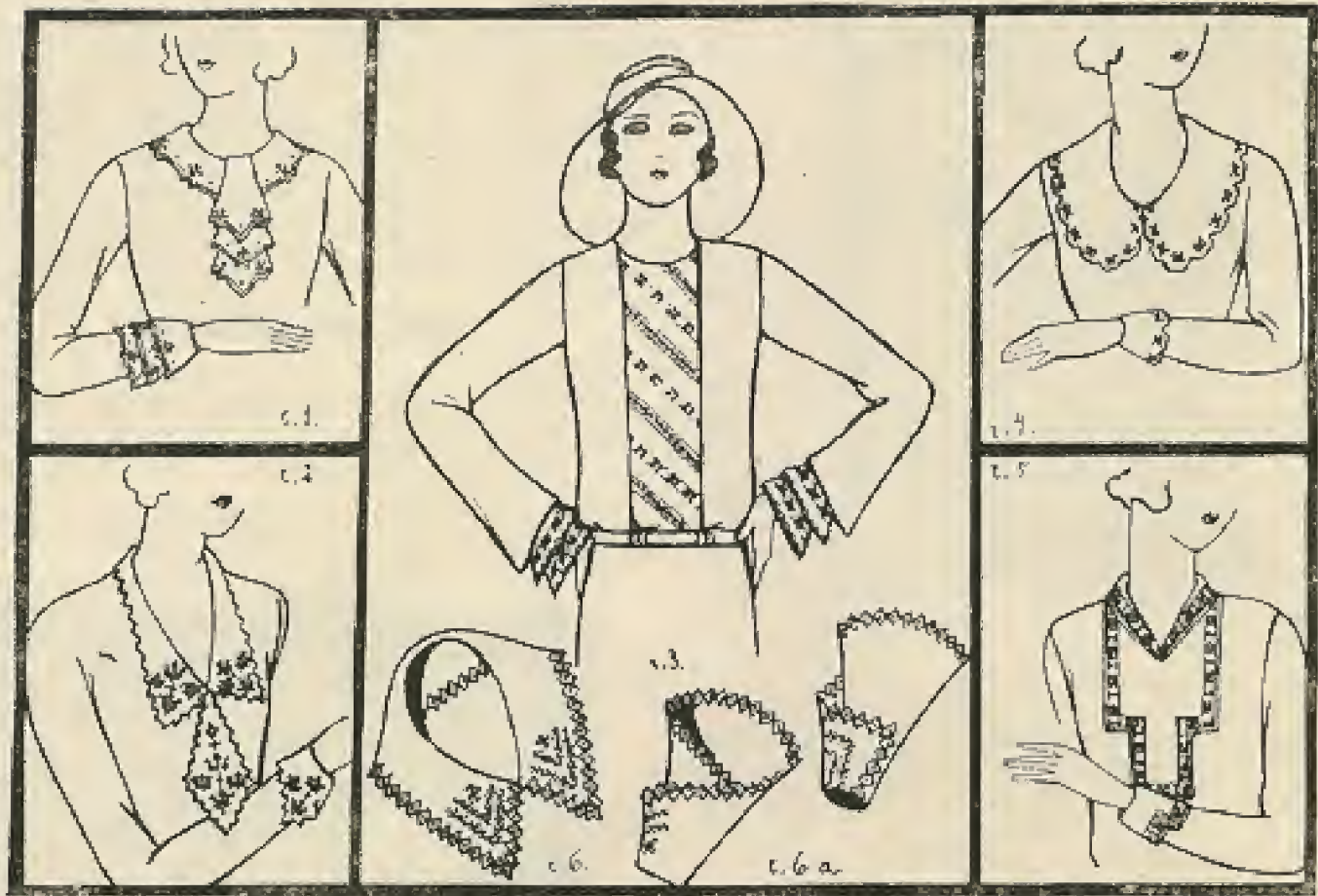
Весняний будень

Втерти 8 дека цукру, 4 дека жовтих шорщити, 4 жовти додати 3 дека какао, розмоченого в літній воді, 3 дека тертого білого муні — розклати на шорщити шорщити милом шорщити блуху, на шорщити грубо і шорщити а шорщити шорщити. Як прохолодне, шорщити в шорщити. Обидва шорщити в шорщити 4 жовти, 10 дека цукру, шорщити а 7 дека

(Продовження на 24-й стор.)

Українко!

Чи знаєш, що найкраще мило до прання і ниття є
МИЛО МАРКИ „ЦЕНТРОСОЮЗ — ЛЬВІВ“

МОДЕРНІ КОМІРЧИКИ

Найкращою прикрасою суконки, це легкий прозористий комірічок, який освіжає всю ту темну й одноманітну краску. Комірчики нашивали топер у загальне шкрявання, так що тоді уникати собі суконки без цієї дрібної й дуже важкої прикраси. Їх робили з різного матеріалу, найчастіше з *Sere-de-Chine*, полотно або шов, а прикрашували вишивками або гачком. Взорів слід добирати дуже дрібні й красках, підходящих до даної сукні. Під цю пору найбільше уживали молодіші підлітки красок, а згодом них тодубатурисона.

Ч. 1. Оригінальний комірічок із потрібним жаботом та такими самими манжетами. За матеріал прослужить *Sere-de-Chine* кремової краски, вишивка ч. 8 з таблиці взорів ч. IX, примієна тут раз як цілість, а раз як частина (верхок). Рубці викінчені обміткою й напівобміткою красні вишивки, яку треба відповідно достроїти до сукні.

Ч. 2. Комірчик із білого полотна, жабот і манжети, прикрашені вишивкою. Взор ч. 8, таблиця ч. V виконаний хрестинами й підхрестинами в красках чорній, червоній, жовтій і зеленій, складється з чотирьох мотивів, залучених до нуля тонким прутком. Рубці викінчені поперечною обміткою.

Ч. 3. Перід до сукні й подвійні манжети з шоврової крени. Перід прикрашений скієним узором ч. 4 з таблиці взорів ч. IX, розміщений у відповідних відступах. Подібно прикрашені також манжети узором ч. 4 і колірною обміткою.

Ч. 4. Круглий комірічок з білого полотна, шитий у зуби (формі тунцу). Взор ч. 4 з таблиці взорів ч. V, розширений відповідно до скієності зубчик. Рубці викінчені суцільною обміткою.

Ч. 5. Перід, комірічки і манжети з шовкового матеріалу краски бож, прибрані латкою хрестиком вишивкою. Взор ч. 13 з таблиці взорів ч. I, бачить тут краєм переду і закладеного комірічка.

Ч. 6, 6а. Широкий комірічок з білого полотна і оригінальні манжети, викінчені шоврою обміткою. В обох ролях комірічка й манжетів примієний взір ч. 2 з таблиці взорів ч. V.

До вишивання вживати ниток *Montané* (по одній нитці).

Числа ниток: жовта ч. 801, червона ч. 802, зелена ч. 904, помаранчева ч. 740, чорна ч. 810, червона ч. 815, жовта ч. 743.

Числа ниток: жовта ч. 723, помаранчева ч. 432 1/2, чорна ч. 871, червона ч. 647, жовта ч. 431.

При всіх зазначених узорах можна фарбу краску застосувати брунатною (Д. М. С. ч. 801, С. М. С. ч. 567).

Крім комірічків можна замовити в адміністрації „Нової Хати“ за надісланням 10 сот. поштою такі значки.

ОПИСИ ДО РУЧНИХ РОБІТ

Ч. 1. Кругла сериета з небілого сільського полотна. По середині уміщений мережаний взір, який складається з невеличких мережаних квадратиків, оточених поперечними відступами. Спосіб робити мережку описаний в ч. 4 „Нової Хати“ за 1927 рік. Величина мережаного взору залежить від величини сериети. Однак при нормальному розмірі, а саме коли промір сериети має 145 см., взір може обіймати 22 квадратики в ширину, які відтак поперечною складати аж до одного. Ціла мережка виконана нитками жовтої краски.

Дошка квадрату розширений взір ч. 3 з таблиці ч. IX, виконаний хрестинами, підхрестинами і гачком. Мотиви розміщені рівно у відповідних відступах від країв сериети й мережаної середини. Рубець сериети прикінчений широким обміткою й жовтій красці.

Ч. 2. Квадратний настільник із білого сільського полотна, розділений широким буквицькою мережкою на дев'ять менших квадратів. В кожному квадраті уміщена вишивка ч. 1 з таблиці взорів ч. IX, виконана хрестинами. Дошки настільника тов обведені тою самою мережкою.

Ч. 3. Декоративна подушка з сірого полотна, прикрашена тисом різном вишивкою ч. 7 з таблиці взорів ч. IX і двома різном мережкою. Взор виконаний хрестинами в красках (Продовження на 24 стор.)

РОЗСУДНА ГОСПОДИНЯ

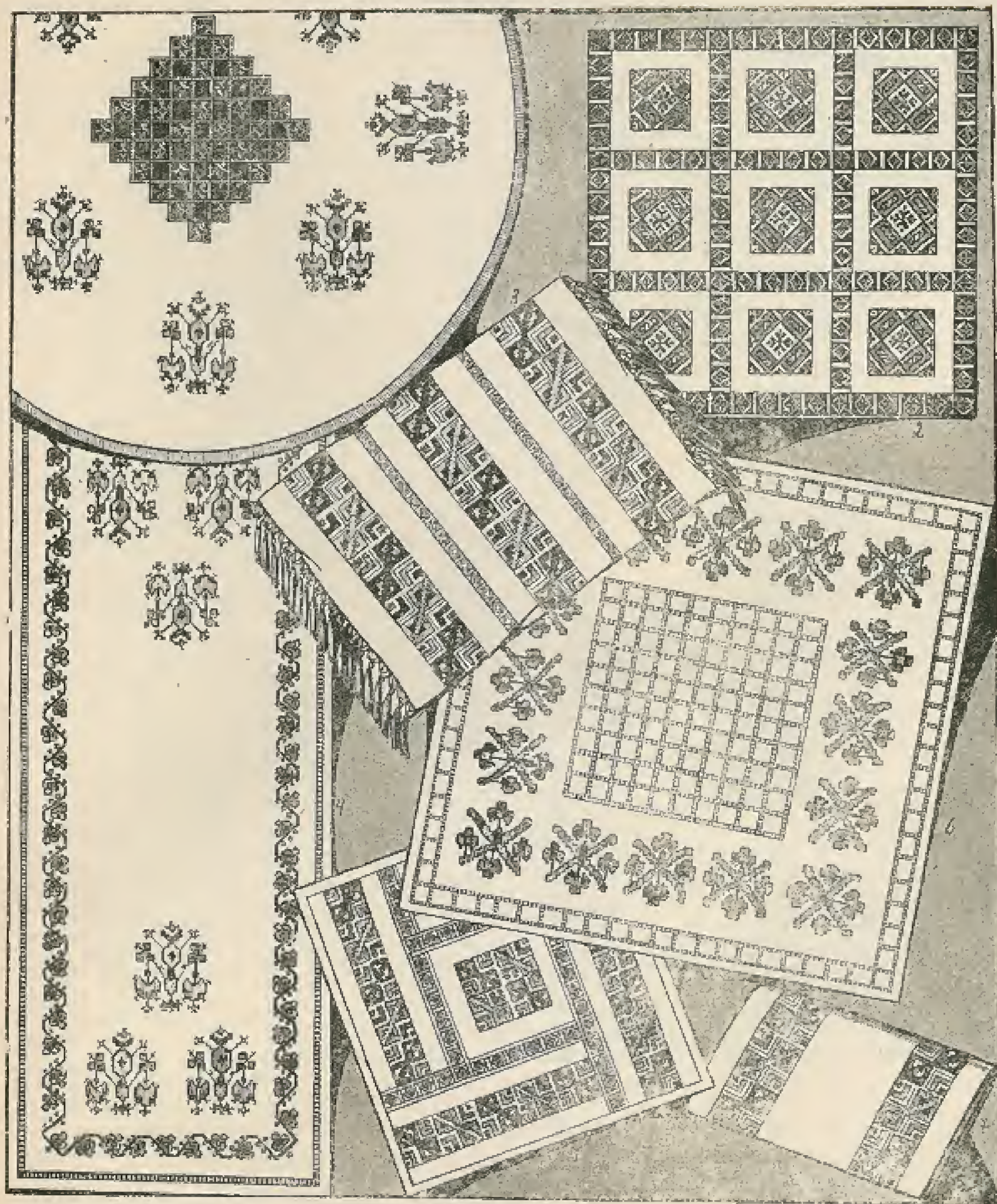
ВЖИВАЄ ЛИШЕ

НИТОК С. М. С.

ВО ТІ ДАЮТЬ ЗАПОРУКУ
ЗА ТРІВАЛІСТЬ КРАСОК
У ПРАННІ.

РОБОТИ

ЗАМОВЛЕНІ ТОВАРИ ВИСИЛАЄТЬСЯ ЗА ПОСАІПЛАТОЮ.

Про капелюхи

Дев'яносто вісім років у сім капелюхів, — це такі точки без крик, насаджені високо на голові. Ціле чоло й маса волосся відкриті, а маленькі головки тісно облягають голову, пригортаючи до її форми. Але це вже не скромні гладкі беретки, які ми носили змалку. Тут уже показуються легкі й кокетливі прикраси, як перстень і намистові сережки, рожеві з вія, кокарди зі стилізованими. А матеріалом служать гладка, м'яка соломка, така м'яка й така гладка, що робить враження ласкуної тканини. Її легко можна колибнувати з шовком, тоді й такого роду коливання стрічати нечасто, часто цілі весни.

На перші осенні дні ці малі невідомі точки творять чудовий убір голови. Нарешті з'являються уже прикраси капелюха, виступають нова — замовання. Ціле денно капелюх, або лише вузька смуга на переді зустоює відмінною красою, лише озвучають обличчя.

Великі капелюхи, подібні як і малі, мають чоло відкритим і відстає, наче мали би перекинутися назад. Ізні крики на переді вужні чим ладі й ця обставина не скриває не враження. Варочі крики ніколи не бувають рівні, завжди вужні або ширші з одного боку, підняті до гори на переді то назад. Прикраси цих капелюхів уміщені на лівій стороні й зовсім часто зовсім не на рахунок. В прикрасах є велика різноманітність: дрібні квіти як білі й фіолетові фаяди, і великі лисинні троянди прикриті не лише на криці плаз й під нею. Гладкі пера, членики в красці стилізовані як сувні латки прикладають до вузького крика, які бувають підняті відмінно шовком.

НОВІ КАПЕЛЮХИ

- Ч. 1. Чорний повстий капелюх, вишитий жовтою краскою.
- Ч. 2. Точка з чорної сатини, прикрашена жовтою зі штрассу.
- Ч. 3. Солом'яний капелюх з жовтою квіткою.
- Ч. 4. Літній капелюх із зеленої гладкої соломки, прикрашений чорною сережкою.
- Ч. 5. Елегантний капелюх з прозорою соломкою, прикрашений чорним шовком.
- Ч. 6. Солом'яний капелюх краски беж із жовтою відмінною коліру.

НА ВУЛИЦІ

- Ч. 1. Сукня з матеріалу Jersey зеленої краси. Комірчик і манжети з білої Crepe de Chine.
 Ч. 2. Весняний плащ із сірого вовняного матеріалу в делікатні зелені смужки. Комір і пояс з того матеріалу, що сукня.
 Ч. 3. Англієський костюм із темно-синього вовняного матеріалу. Жакет прилягає в стані. Спідничка поширена двома складками.

На весняний сезон

модні вовняні матеріали на костюми
у великому виборі

спручає «Ірма»

СТАХЕВИЧ І АБРИСОВСЬКИЙ

Львів, Ринок 32.

- Ч. 1. Гладка суконка з брунатної крепеллі. Подвійна туніка обхоплює бедра, металева пряжка прикрашує комір.
- Ч. 2. Скронна суконка з темно-синього матеріалу Kasha. Спідничка поширена випущеними складками.
- Ч. 3. Довга блузка з зеленої Crepe de Chine. Приділ блузки, комір і манжети прикрашені плісованою фальбанкою.
- Ч. 4. Елегантна блузка з білої Crepe de Chine. Перід гаптований.

ОСИП СТЕФАНОВИЧ

РАНІШЕ

РОМАН ЗУБИК, Львів, вул. Галицька 16

ПОРУЧАЄ:

Модні вовняні матерії

на весняні костюми і сукні,
шовки, фуляри й батисти.

- Ч. 1. Літня суконка з білого полотна. Спідничка складана, бавовна багато вишивана.
 Ч. 2. Легка суконка з білого бурунчуку прикрашена хрестиком вишивкою. Спідничка має широку баскіну.
 Ч. 3. Елегантна сукня з темного шовку, прикрашена вишивкою в оригінальний спосіб.
 Ч. 4. Літня сукня з білого полотна, прикрашена легкою вишивкою. Краї комірів і ґрудку вишивані обміткою.

ДО КОЖНОГО МОДЕЛЮ ГОТОВИВ КРІВ

Б Л Ю З К И Д О К О С Т Ю М І В

- Ч. 1. Блузка з тупо-рожевого шовку. Спідниця з матеріалу каша
краски беж.
- Ч. 2. Жовта шовкова блузка з фантазійним коміром. Костюмова спід-
ниця в сіру кліточку.
- Ч. 3. Біла блузка з шовку до прання з невеличким жабо.
- Ч. 4. Блузка з білого полотна, зав'язується краваткою. Спідниця
з баскіною.

Д О К О Ж Н О Г О М О Д Е Л Ю Г О Т О В Н И К Р І И

- Ч. 1. Убранько для 5-літнього хлопчика. Штанчик з темно-синього вовняного матеріалу й біла пікова блузочка. Вовняний жакетик з червоною краваткою.
- Ч. 2. Літній комплект для 6-літньої дівчинки. Плящик із голубого полотенця, прикрашений смугами, рожевої краски. Рожева суконка з англійського полотенця, прикрашена на перехіст смугами голубої краски.
- Ч. 3. Шкільна суконька з сірого вовняного матеріалу.
- Ч. 4. Гладка суконка з темного вовняного матеріалу, прикрашена пестрою вишивкою.

ВСІ МАТЕРІАЛИ ПОТРІБНІ ДО РУЧНИХ РОБІТ МОЖНА ЗАМОВЛЯТИ
В КООПЕРАТИВІ „УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 39.

(Продовження з 15-ої стор.)

мук і шумом з 4 білок — печи і покривти як попередні. Вei бісквіт скрутити коником або рухом і поставити на лід.

Крем: з жовтків, і ванілину сметанки або масла, 25 дека цукру і кручини найбільш білих на пірі. Як добре згущено, зняти й бити аж прохолодне, після змішати з біткою сметанкою і 6 (розпушеною) листами желатину.

На дво форми дати перетну суцільну, на це крем, відтак бісквітний бісквіт білі в пірі на переміну — знова крем і так далі аж випастилися форми. На перх дати ще раз суцільну і кремом закінчити. Суцільну можна дати і в середину між перетви бісквіту. Після закінчення форми на 1—2 год на лід. Заморожений будемо розм'якшувати на водяній бані і убити сметанкою біткою на шум і суцільний.

Варела Ольга Веленська-Віницька.

Бабна віденська

Розм'якшити 12 дека дріжджів у літрі літного масла, розм'якшити 12 дека мук, добре розбити й поставити на тепле місце, щоб випростило. Змішати в рішці 10 цілих яєць і 10 жовтків з 25 дека цукру-мук і бити це тріпачкою на шум аж обіліє. Вилити потім їх до випростилого тіста, посолити, докинути 10 цілих мігдалів і дозгущити на тріпачці, зам'ясти. При цьому треба шпалити, щоб тісто не було як туго й під міном. Додати шпалити (можна й більше) тонкого масла. Випісати це все добре, кинути ще трішки родзинок а потім наповнювати до повноти тістом форми намішані на толну до печі.

Сирник

Перетерти через сито бітора цілих яєць і одну зварену помаранчу і додати до великої поглиняної миски. Вбити тріпачкою 20 жовтків і 40 дека цукру на теплом місці, аж обіліють, перемішати з добре побитою цілою з 20 білок і тою масою покласти розпустити сир. Досипати потім 14 дека випростилого мук, додати 20 дека тонкого масла і добре це все змішати. Досипати ще родзинок, вилити масу на кружок із кружого тіста з високим краєм і поставити на голну до рурі.

Торт марасіновий

Фрукт маренх і чиненх мігдалів перемолоти кілька разів на машинці, разом із цілими цукру. Додати 30 дека свіжого масла, 9 цілих яєць, він швидко ліккеру марасіно й терти це все чергою родина. Потім додати ще трішки 20 дека випростилого мук і 20 дека барбарисної на переміну. З тої маси спекти два печива кружком і негорічій рурі (30 мінут). Коли прохолодні, переложити марасіною марасіною і покривти суцільною з шпалом марасіно.

Торт оріховий з помаранчевим переложенням

З 30 дек цукру густий сирок, до того дати 30 дек мелених оріхів, змішати і відставити. Вбити з цілими яєць і дати 2—3 ложечки дуже мілкої білої булки — поділити на 3 часті і спекти з тонкої панци. Білху мукати дуже добре пом'якшити і неспалити булак. Це спекти собою змішати з тортином, тому що ствердіє і покривається.

Переложення: з помаранчі зварити з лушпикою до м'яккості. Змішати з разів лоду і горічкою додати. Вилити, тільки покласти і дати на третій сирок з 25 дек цукру. Переложити тим панци і дозгущити рідкою з помаранчевим запахом.

(Продовження з 16-ої стор.)

торній, жовтків, зелених і помаранчевих. Крім мережки перемішати сирок, який повинен бути зеленою або помаранчевою краскою. По обох боках шпалити панцими тортині тої самої краски, що й сирок. Сирок покласти на лід.

Ч. 4. Доріжка з білого сім'яного полотна, прикрашена хрестиком шпалом. Кругом доріжки білху сирок ч. 4 з таблиці шпал ч. IX а на обох краях доріжки розміщено по три мотиви шпал ч. 3 з тої самої таблиці. Край доріжки нависнений мережкою шпалом.

Ч. 5. Чотирикутний настільник, багато вишиваний і мережаний. По середині його утворено сітку при помочі значної мережки шпал ч. IX, а по контурах також на краю настільника. Між серединною й краєм уміщено шпал ч. 2 з таблиці шпал ч. IX у невеликих відступах.

Ч. 6. Прокет цей відноситься на серветку й квадратну подушку. Вир ч. 7 приміщений тут у оригінальній серветці, а окрім того по-дучений мережкою. Коли цей прокет приміщується у формі подушки, треба підібрати сирок у відношенні красці (як ч. 3). Тоді

незвичайно гарно підійдуть під колір сирого шпал мережки.

Ч. 7. Торбичка, виконана на грубому різьбленому шпал сирок красці. Вир ч. 7 з таблиці шпал ч. IX приміщений тут домі. Торбичка виконана з середини відношенні краскою (зеленою або помаранчевою).

До шпалвання додають шпал: Mouillé.

Числа шпал: марки D, M, C, в клубках або мотках: чорна ч. 310, червона ч. 310, синя ч. 547, зелена ч. 501, жовта ч. 743, покла-рива ч. 740.

Числа шпал: марки C, M, S, в клубках або мотках: чорна ч. 571, червона ч. 547, синя ч. 424, зелена ч. 723, жовта ч. 431, по-малювання ч. 432^{1/2}.

ПОЯСНЕННЯ ДО ТАБЛИЦІ КОЛІРОВИХ УВІРІВ Ч. IX.

Ч. 1. Мотив з рукава жіночої сорочки зі села Руски Младодина, пов. Княполюг на Буковині. Випиєка виконана хрестиком.

Ч. 2 і 3. Мотив із уставок зі села Ворічів-Киселів, пов. Заставна на Буковині. Взорі виконані хрестиком, міхрестиком, ланцюжком і гладко.

Ч. 4. Сиренний шпал із рукава жіночої сорочки зі села Руски Младодина, пов. Княполюг на Буковині. Випиєка виконана хрестиком й міхрестиком.

Ч. 5. Дрібний шпал із переду жіночої сорочки з села Тортів, пов. Заставна на Буковині. Випиєка виконана хрестиком, міхрестиком й ланцюжком.

Ч. 6. Мотив із уставок жіночої сорочки в селі Бергомет н. С. пов. Ізяслав на Буковині. Шпал прований "червоний", виконаний хрестиком й ланцюжком.

Ч. 7. Хрестиком шпал, прований "жовтий", зі села Молдава, пов. Радівці на Буковині.

Ч. 8. Дрібний шпал із переду жіночої сорочки в селі Ленців-лах, пов. Чернівці на Буковині. Випиєка виконана хрестиком й міхрестиком.

Ч. 9. Шпал, званий "шпалчик", з рукава жіночої сорочки в селі Гореча, пов. Чернівці на Буковині. Випиєка виконана хрестиком й міхрестиком.

ВИНА ПРИРОДНІ

продає дешево

НАРОДНЯ ТОРГОВЛЯ

у Львові і в своїх 24 складах по більших містах

ВИНА БОГОСЛУЖЕБНІ

- „ угорські білі і червоні
- „ італійські білі і червоні
- „ австрійські білі і червоні
- „ французькі
- „ рецькі
- „ еспанські
- „ грецькі

ВИНА ЛІЧНИЧІ: Токай, Малага, Вермуг, Самос.

Усі вина з шпал Н. Т. під гарантією природи, тому можуть бути уживані до цілості літургічних.

Крім цього поручає:

ПІТНИЙ МІД. РУМИ. КОНЯКИ. ОВОЧЕВІ НАПИТКИ.

КОЛЬОНІАЛЬНІ ТОВАРИ: каза, чай, какао, риж, саго, оріхи, мігдали, родзинки, ванілія і т. д.

СПОЖИВЧІ ТОВАРИ: мука, дріжджі, цукор, порошки до печива, сушені овочі, меду і т. д.

Великий вибір — Добірний товар

Видає Кооператива „Українське Народне Мистецтво“. Редакція і Адміністрація: Львів, Ринок ч. 39, I пов.

За Редакцію відповідає МАРІЯ ГРОМНИЦЬКА. З друкарні Наукового Тов. ім. Шевченка у Львові

У крамниці коопер. „Українське Народне Мистецтво“

Львів, вул. Косцюшки ч. 1

можна дістати:

Сільське, тонке полотно домашнього виробу догідне на занавіси, доріжки, суконки, широке на 75 см. по 3— зол. за м.

Бурунчук, тонкого виробу, догідний на суконки, занавіси, серветки, широкий на 1 м. по 5-50 зол. за м.

Лявне полотно краєвого виробу, догідне на церковні хоругви, обруси, широке на 160 см., ткане для вишивання . 15— зол. за м.

Канвовє полотно (Панама) у білій, сірій і пісковій красні, пригоже на фелони, портієри, накривала на стіл і ліжка, широке на 160 см. по 15—, 16— і 18— зол. за м. (залежно від краски і якості).

Сирий шовк красвого виробу, догідний на літні костюми й вишивані сорочки, широкий на 100 см., по 16— зол. за м.

Лявне полотно чеське, догідне на церковні хоругви, обруси, широке на 180 см., по 25— зол. за м.

Нитки до вишивання, марки C. M. S., різних красок і виробів по слідуючих цінах:

Cotton Perlé в клубках 60 сот.

„ „ в мотках 42 „

C. M. S. в мотках 22 „

Mouliné Meridian в мотках 16 „

Числа красок подані у відділі Ручних робіт.

Замовлення прохаємо адресувати до головного складу кооперативи, **Львів, Ринок ч. 39.**

Товар висилаємо за посліплатою або за попереднім надісланням готівки.

В наведених цінах невраховані кошти посылки.

Поаір!

Поаір!

Передплачуйте

„ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ“

богато ілюстрований журнал історії та побуту

виходить що місяця на 24 стор. 4^о

Плекає традицію недавно-минулого, містить прецікві спомини учасників, крім того історичні нариси та легку белетристику.

Передплата виносить усього: 13— зол. річно,

7— зол. піврічно, 3-50 зол. чвертьрічно.

Для членів чвертьрічна передплата 3— зол.

Адреса: Львів, вул. Руська 18/III.

„ЖІНОЧА ДОЛЯ“

НАЙДЕШЕВШИЙ ІЛЮСТРОВАННИЙ ТИЖНЕВИК!

ЗМІСТОМ СВОЇМ ЦІКАВИЙ ДЛЯ
ЖІНОК, МУЖЧИН, МОЛОДІ Й ДІТЕЙ!

ДОПИСИ З УСІХ КІНЦІВ СВІТА.

ЗВЕРТАТИСЯ НА АДРЕСИ:

„Жіноча Доля“, Коломия, Нова 1

„Zinocza Dola“, Kolomyja, Nowa 1, Poland,
East Galicia, Europa.

Чех. конто П. К. О. Варшава 153.700.

Телефон ч. 19.

УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО

ВИКОНУЄ готові або на замовлення ручні роботи з народними вишивками й мережками для прикраси одягів і домашньої обстановки.

ПОРУЧАЄ вишивані блузки, суконки, сорочки до народних одягів, білля, обруси, кили, серветки, подушки.

ВИДАЄ щомісячний журнал для збагачення домашньої культури „НОВА ХАТА“ з відділом мод і ручних робіт. Передплата вносить: на рік 18 зол., на піврік 9-50 зол., на чверть року 5 зол. Для Америки 3 дол., а для Чехословаччини 2-50 дол. річно. (Red. і Adm. Lwów, Rynek 39.)

КРОЇ! ————— МОНОГРАМИ! ————— ВЗОРИ!

ПОЗІРІ

ЖІНКИ!

ПОЗІРІ

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ КООПЕРАТИВИ:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООПЕРАТИВА З ОБМ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

АДРЕСА:

УДІЛ 30 — зол.

Львів, Ринок 39.

ВПИСОВЕ 3 — зол.

**ЖІНОЧА
ПРОМИСЛОВА
КООПЕРАТИВА**

„ТРУД“

Львів, Ринок ч. 39.

ВЕДЕ: 1. Робітню жіночого, мужеського та постільного білля.
2. Робітню жіноч. одягів, костюмів та плащів.
3. Магазин полотен, готового білля, кравецьких додатків.

УДЕРЖУЄ: 4. Трилітню фахову школу кравецтва й білизнярства.

УДЕРЖУЄ: 5. Курси для управительок робітень та інструкторок шиття і крою.

Видав Кооператива „Українське Народне Мистецтво“. За Редакцію відповідає **МАРІЯ ГРОМНИЦЬКА**.
Редакція і Адміністрація: Львів, Ринок 39. З друкарні Наукового Тов. ім. Шевченка у Львові.

Ціна числа зол. 1-80